

دستنوشته‌هایی درباره

حضرت مهدی عج‌الله‌تعالیه

موجود در کتابخانه آیت الله العظمی مرعشی نجفی رحمته‌الله

حسین مهرآبادی آرانی

مقدمه

پس از پایان دوره تربیت مربی در آموزشگاه مرکز تخصصی مهدویت حوزه علمیه قم در کتابخانه آن مرکز مشغول تحقیق و مطالعه در عرصه مهدویت بودم که یکی از دوستان کتابدار آنجا، با توجه به اطلاع از همکاری اینجانب با کتابخانه بزرگ حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی رحمته‌الله پیشنهاد تهیه فهرست نسخ خطی این کتابخانه در زمینه مهدویت را مطرح کردند که مورد استقبال اینجانب واقع گردید.

با بررسی‌های بعمل آمده از مراکز تخصصی مهدویت در حوزه علمیه قم معلوم گردید که این کار صورت نگرفته، لذا در ساعات فراغت، فیش برداری را از فهرست آثار خطی این گنجینه که اکنون چهل و هفت جلد آن با معرفی ۱۸۹۰۰ نسخه به چاپ رسیده شروع کردم و با فهرستواره ۱۲ جلدی (دنا) فیش برداری را به کتابخانه‌های خطی ایران توسعه دادم. پس از به چاپ رسیدن مجموعه ۳۴ جلدی فهرستگان (فنخا) مجدداً کار را با فهرست توصیفی مقابله و تکمیل نمودم. نتیجه تلاش بی وقفه و تورق ده‌ها هزار صفحه (بیش از ۱۰۰ جلد فهرست نسخ خطی) و تجدید نظرهای مکرر، مجموعه‌ای از فهرست دستنوشته‌های پیرامون حضرت مهدی عج‌الله‌تعالیه

موجود در کتابخانه‌های ایران فراهم آمد که گام اول آن فهرست آثار خطی موجود در کتابخانه بزرگ حضرت آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی رحمته‌الله بوده که در این فصلنامه تقدیم پژوهشگران محترم می‌گردد؛ امیدوارم با عنایت و ادعیه زاکیه حضرت ولی عصر عجل‌الله‌تعالیه، بقیه اثر در آینده در یک کتاب مستقل تقدیم علاقه‌مندان گردد.

رموز و اختصارات^۱

آغاز و انجام برابر: آغاز و انجام برابر نمونه کتاب

اندازه: اندازه صفحه.

بی تا: بدون تاریخ کتابت.

بی کا: بدون کاتب

پ: پشت

تا: تاریخ کتابت.

جا: محل کتابت

دنا: فهرستواره دستنوشته‌های ایران

ز رو

سم: سانتی متر

ش: شماره، (در دنا شماره مسلسل)

ص: صفحه

عکسی: این تعبیر در دو جا به کار رفته است: یکی در کنار شماره برخی از نسخه‌ها که به معنای آن است که نسخه، عکسی است و باید برای یافتن نسخه در کتابخانه معرفی شده، به

۱. نظر به اینکه بیشتر داده‌های کتابشناسی حاضر برگرفته از دو مأخذ: فهرستواره دستنوشته‌های ایران (دنا)، مصطفی درایتی، تهران: مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۹ش، و فهرستگان نسخه‌های خطی ایران (فنخا)، مصطفی درایتی، تهران: کتابخانه ملی، ۱۳۹۰ش است، رموز و اختصارات از آنجا نقل می‌شود.

عکسی بودن توجّه شود؛ و دوم در معرفی مأخذ است که منظور فهرست عکسی آن کتابخانه می باشد.

فنخا: فهرستگان نسخه‌های خطی ایران.

کا: کاتب

کاتب: مؤلف: نسخه به خط مؤلف است.

گ: برگ.

مرعشی: کتابخانه عمومی آیه الله العظمی مرعشی نجفی

نک: این علامت به معنای «نگاه کنید» می باشد و در موارد ارجاع به کار رفته است.

ارجاع دو گونه است: گاهی عنوان ارجاع داده شده کلاً در جای دیگری که راهنمایی شده،

ثبت شده است و گاهی قسمتی از عنوان ارجاعی در محل دیگری ثبت شده است که در واقع به

معنای «نیز نگاه کنید» می باشد.

راهنمای معرفی نسخه‌ها

بعد از عنوان و نام اثر و مؤلف یا پدید آور مراحل معرفی کتاب بدین قرار است:

۱. نام شهر؛ در مثل: (قم: مرعشی، ش: ۱۱/۷۱۹۱)

قم: نام شهری است که کتابخانه در آن قرار دارد

۲. مرعشی: محل نگهداری آن اثر؛ ش: به معنای شماره، که بعد از آن شماره نسخه آمده.

در ثبت شماره بازیابی نسخه. اگر نسخه حاوی یک اثر باشد شماره یک را خواهید دید و اگر

مجموعه‌ای باشد که در آن چند رساله قرار داشته باشد، بعد از شماره اصلی نسخه شماره‌ای

قرار دارد که جای این رساله را در آن مجموعه نشان می دهد. مثلاً در نمونه بالا شماره (۷۱۹۱)

شماره نسخه و شماره (۱۱) که بعد از آن اسلش یا خط مورب (/) قرار دارد نشان دهنده این

است که این رساله، یازدهمین رساله آن مجموعه می باشد.

پس از عنوان کتاب، موضوع و زبان آن در مقابل مشخص می شود و در ذیل آن نام مؤلف و

توضیحات کتابشناسی درج شده و اندکی از آغاز و انجام نسخه نقل می شود.

در بخش نسخه شناسی، شماره نسخه آمده و اطلاعات زیر درج می گردد:

۱. خط نسخه: (خط)
  ۲. کاتب نسخه: (کا) در صورت مشخص بودن و (بی کا) در صورت مشخص نبودن
  ۳. تاریخ کتابت در صورت مشخص بودن به صورت (تا) و در صورت مشخص نبودن به صورت (بی تا) آمده است.
  ۴. تعداد برگ با علامت (گ)، و تعداد صفحات نسخه با علامت (ص)
  ۵. مشخص کردن جای نسخه در مجموعه که در داخل پرانتز ( ) یا بین الهلالین قرار دارد.
  ۶. آدرس نسخه در مأخذی که نقل برخی اطلاعات از آن بوده و در داخل کروشه یا قلاب قرار دارد. [ ]
- و در پایان نشانی دنا و فنخا ذکر می شود.

بیروت، ۱۹۸۹م، ۸/۲۵۷ [قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۴/۱۲۳۲۴ و ۲/۱۲۳۲۵]

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۷
شوال ۱۳۰۹ق، کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج
زرشکی، مجدول، ۱۵گ (۶۷۴۷)، ۱۹سطر
(۱۷×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۱ سم [ف: ۳۱-۲۰۲]

مأخذ: دنا، ج ۱، ص ۸۲، ش ۲۲۳۹ تا ۲۲۴۱؛ فنخا، ج ۱، ص ۳۸۰.

● **اتمام الحجّة = اتمام حجت / کلام و اعتقادات / فارسی**
برادکاهی لنکرانی، محمدصادق بن

● **ابهی الدرر فی تکملة عقد الدرر فی اخبار الامام المنتظر / کلام و اعتقادات / عربی**
بهاری همدانی، محمدباقر بن
محمدجعفر، ۱۲۷۷ - ۱۳۳۳ق
تاریخ تألیف: شب ۷ شوال ۱۳۰۹ق؛
محل تألیف: نجف اشرف
آغاز کتاب: الحمد لله رب العالمین...
اما بعد فيقول العبد الفاتر...
انجام کتاب: هذا آخر ما نسوقه من الكلام في هذه الرسالة.
[الذريعة ۱/۷۹؛ عقد الدرر: بیروت، ۱۴۰۳؛ فرهنگ بزرگان: ص ۶۷۶؛ الاعلام:

محمد، - ۱۲۸۵ قمری

تاریخ تألیف: یکشنبه ۲ ربیع الاول

۱۲۸۱ ق

در اثبات وجود حجت بن الحسن عجل الله فرجه امام دوازدهم شیعیان ورد گفته منکران وجود آن حضرت.

آغاز کتاب: بسمله و حوقله: با دلیلهای قاهره عقلی و براهین واضحه نقلی.

انجام کتاب: اعمامی و اخوانی یوم الدین و میحشرنا تحت لواء محمد و آله یوم القيامة...

چاپ: در ایران چاپ شده است.

[فهرستواره منزوی ۹/۶۶]

۱. قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۷۰۰

خط: نستعلیق، کا: میرزا عبدالحسین بن عبدالله طالش، تا: ۱۲۸۵ ق؛ مجدول دورسطور قرمز؛ جدول خارجی قرمز؛

کاغذ: فرنگی، جلد: میشن تریاکی مقوایی ساده، ۳۰۳ گ، ۱۵ سطر (۹/۵ × ۱۶/۵)،

اندازه: ۱۵/۵ × ۲۲ سم [ف: ۵۵۴.۶]

مأخذ: دنا، ج ۱، ص ۱۳۰، ش ۳۴۴۹ - ۳۴۴۸؛ فنخا، ج ۱، ص ۴۰۲ - ۴۰۳.

● اثبات الرجعة = رجعت = سر

مخزون / کلام و اعتقادات / فارسی

لاهیجی، حسن بن عبدالرزاق، ۱۰۴۵

- ۱۱۲۱ قمری

تاریخ تألیف: ۹ شوال ۱۱۰۱ ق

رساله‌ای در مسأله رجعت از دید

عقلی و نقلی

آغاز کتاب: بسمه [بسمله] و

حمدله... چون از جانب یکی از اجلای

امرای عظام...

انجام کتاب: این بود مقصود از

نوشتن این مسأله در این رساله و تمت

بحمدالله.

چاپ: به کوشش علی صدرائی، در

«رسائل فارسی لاهیجانی، تهران،

انتشارات میراث مکتوب، صص ۲۷۳ -

۳۰۰».

[الذریعة ۱۲/۱۶۹؛ کشف الحجب

ص ۲۶۳؛ منزوی ۲/۹۵۴؛ فهرستواره

کتاب‌های فارسی ۹/۳۴۵ و ۹/۶۸ و

۹/۳۴۵ «سرخزون»]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:

۱۴۳۰۲/۱ و ۱۱۵۰۳/۱ و ۶۶۵۸/۴.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: روغنی

ضربی، ۱۰ گ (۵۳ - ۶۳ پ)، اندازه:

۱۴ × ۲۰/۵ سم [ف: ۱۷ - ۲۲۱]

مأخذ: فنخا، ج ۱، ص ۴۲۸ - ۴۲۹

● اثبات الرجعة / کلام و اعتقادات /

عربی

ابن شاذان، فضل بن شاذان
نیشابوری، - ۲۶۰ ق

[النجاشی ۳۰۷؛ الذریعه ۹۳/۱ و
۲۰/۲۰ و ۲۲/۳۶۷؛ معجم التراث
الکلامی ۱/۱۲۶]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۶۰۰/۴
کا: حسن بن علی رضی الدین
تبریزی، تا: ربیع الاول ۱۳۷۵ ق

[میراث شهاب س ۱۰ ش ۲-۱: ۲۵]
مأخذ: دنا، ج ۱، ص ۱۳۵؛ فنخا، ج ۱،
ص ۴۲۱

● اثبات الرجعه / کلام و اعتقادات /
عربی

حرعاملی، محمد بن حسن، ۱۰۳۳ -
۱۱۰۴ ق

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۶۰۰/۵
کا: حسن بن علی رضی الدین
تبریزی، تا: ربیع الاول ۱۳۷۵ ق

[میراث شهاب س ۱۰ ش ۱-۲: ۲۵]
مأخذ: دنا، ج ۱، ص ۱۳۵، ش ۳۵۷۲؛
فنخا، ج ۱، ص ۴۲۱

● اثبات رجعت = اثبات الرجعة = ترجمه
چهارده حدیث = ظهوریه = علائم ظهور/
کلام و اعتقادات، شرح حدیث / فارسی
مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی،
۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ ق

تاریخ تألیف: ۱۹ رجب ۱۰۷۸ ق

... دو حدیث متضمن پیش گویی و
بشارت به ظهور دولت صفویه، و شرح ۱۲
حدیث دیگر درباره احوال و تاریخ میلاد و
زندگی امام صاحب الامر علیه السلام

انجام: سه مرتبه بگو. «العجل العجل
العجل یا مولای یا صاحب الزمان»

چاپ: به تحقیق سید مهدی رجائی،
ضمن رسائل اعتقادی علامه مجلسی؛
تحقیق ابوذر بیدار، تهران، رسالت قلم،
۱۴۰۹ هـ / ۱۳۶۷ ش، ۱۴۴ ص؛ به اهتمام
مرتضی جنتیان، اصفهان، کانون پژوهش،
۱۴۲۱ هـ / ۱۳۷۹ ش، ۱۰۰ ص؛ بمبئی،
۱۳۰۶ ق، سنگی.

[الذریعة ۹۰/۱ و ۶۸/۱۳ و ۳۰۸/۱۵ و
۱۹۱/۵؛ نسخه های فارسی
منزوی ۸۷۱/۲؛ کتاب شناسی مجلسی
ص ۲۳۷؛ مشار، ۴۶/۱، ۱۵۸؛ دو چاپ؛
فهرستواره منزوی ۶۹/۹ (۵۰ نسخه) و
۳۷۳/۹.

قم: مرعشی؛ شماره های نسخه:
۱۴۸۴۳/۴؛ ۱۰۰۳۱/۱؛ ۱۵۰۱۰/۲؛
۱۰۵۹۲/۲؛ ۱۸۷/۱۲؛ ۵۳۲۸/۱۲

مأخذ: دنا، ج ۱، ص ۱۳۵؛ ش ۵۳۷۴ -
۳۶۶۴؛ فنخا، ج ۱، ص ۴۲۱ - ۴۲۸

● اثبات وجود حجة الله عجل العجل =

مقام ختمیت ولایت / عرفان و

تصوف / عربی

رساله‌ای است در بحث ختمیت مقام ولایت کلیه الهیه. از مؤلف نامی ذکر نشده لکن به قرینه، باید بخشی از کتاب امانت یا امامت سید حیدر آملی باشد که توسط ملا علی نوری نوشته شده است. خطبه کتاب از کتاب دوم صحیفه سجادیه اقتباس شده است.

آغاز: الحمد لله الاول بلا اول کان قبله والآخر بلا آخر یكون بعده، ابتدع بقدرته...

اما بعد: فاقول والله يقول الحق...

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱/۱۱۲۱۴
انجام: لیستکمل به و بقاء النظام الافضل المهيال للاستكمال والاستتمام من دون ما ينظم..

خط: شکسته نستعلیق، بی کاتب، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام، کاغذ: فرنگی، ۱۰ گ (۱۴ - ۲۳)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۵ × ۲۱ سم [ف: ۲۸ - ۳۰۳].

مأخذ: دنا، ج ۱، ص ۱۶۱، ش ۴۳۶۸؛ فنخا، ج ۱، ص ۵۰۰

● اجوبة المسائل آقا محمد تقی =

التسدیدية / کلام و اعتقادات / عربی

رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ -

۱۲۵۹ق

رساله مفصلی است در تکلیف مردم در عصر غیبت

آغاز: حمدله... ان جناب الانجد الامجد ذا الفهم الوقاد والفکر النقاد.

انجام: فأشرت الیه بالاشارة الظاهرية و الباطنية لیعلم کل اناس مشربهم ولینال کل أحد مطلبهم.

۱. قم: مرعشی؛ شماره نسخه:

۷۵۳۷/۳

خط: نسخ، کا: خلف بن محمد دمستانی (گویا)، تا: ۵ جمادی الثانی ۱۲۵۱ق؛ جلد: تیماج مشکى، ۲۹ گ (۴۹ پ - ۷۷ پ)، اندازه: ۱۴ × ۲۰ سم [ف: ۱۹ - ۳۴۲]

مأخذ: دنا، ج ۱، ص ۲۵۱، ش ۶۶۶۵ - ۶۶۶۴؛ فنخا، ج ۱، ص ۷۹۳.

● احادیث نبوی درباره امام

زمان علیه السلام = المهدی علیه السلام فی احادیث النبوی + الامام القائم / حدیث / فارسی از: ناشناس

احادیثی است درباره تعیین قائم آل محمد علیهم السلام به نقل از مصادر شیعی و اهل سنت

آغاز: حمدله... چون چندی قبل... خواهش نمود روایتی از حضرت

رسول ﷺ نه دلالت بر تعیین حضرت قائم آل محمد ﷺ نماید به جهت او بنویسم...

انجام: در دنیا با آنها دشمنی نمود که آنها هم در آخرت با شماها دشمنی نمایند.
خط: نستعلیق، تاریخ کتابت: پیرامون سده ۱۴ هـ ق، مشکی، کاغذ: فرنگی، تعداد برگ: ۳۰ (۱۵۷-۱۸۶ ب)، تعداد سطر: ۱۸، اندازه متن: ۱۷×۱۵ سم.

مأخذ: مرعشی، ج ۴۳، ص ۴۴۸، شماره نسخه: «(۱۷۱۸۴/۳)»، و شماره: «(۱۷۱۸۴/۴)»

● احوال حضرت حجت ﷺ / تاریخ معصومین / اردو [نسخه]

قم: مرعشی شماره نسخه: ۷۰۷۳
نسخه حاضر قطعه‌ای از کتابی است در حالات حضرت امام زمان ﷺ
نستعلیق / بی تا / ۳۶ برگ / [ف: ۱۸ - ۲۳۵].

مأخذ: دنا، ص ۳۹۷، ج ۱، ش ۱۰۵۹۱؛
فنخا، ج ۲، ص ۲۹۸

● احوال مهدی آخر الزمان / کلام و اعتقادات / فارسی

متقی، علی بن حسام الدین، ۸۸۸ - ۹۷۵ قری

شصت نشانه از نشانه‌های حضرت

حجت ﷺ از احادیث و آثار

آغاز: حمدله... این چند علامتی است مقدور از امام محمد مهدی صاحب الزمان در چهار فصل بیان کرده می‌شود.
انجام: کعبه مشرفه را اهل حبشه ویران کنند و بعد از آن قیامت قائم شود و العلم عند الله.

[کشف الظنون ۱/۸۹۴؛ فهرستواره منزوی ۳/۱۷۲۰ و ۹/۴۴۵]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۲۴/۶؛ ۹۲۱۵/۴

مأخذ: دنا، ج، ص ۴۰۱، ش ۱۰۶۸۲ - ۱۰۶۷۸؛ فنخا، ج ۲، ص ۳۱۹ - ۳۲۰.

● احوالات حضرت قائم ﷺ / تاریخ معصومین / فارسی

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۰۲۶/۶
خط: نستعلیق، بی تا، ۱۱۸۹ ق، جا: قصبه شهر بابک در استان کرمان؛ قطع: جیبی [میراث شهاب: س ۹ ش ۴۰۲]

مأخذ: دنا، ج ۱، ص ۳۹۴، ش ۱۰۵۲۶؛
فنخا، ج ۲، ص ۲۸۹

● احوالات حضرت قائم ﷺ / تاریخ معصومین / فارسی [نسخه].

قم: مرعشی شماره نسخه: ۱۱۰۰۲/۶ (نستعلیق ۱۱۸۹/ [میراث شهاب -

س ۹ ش ۲ - ۴۰]

بهارى همدانى، محمد باقر بن محمد
جعفر، ۱۲۷۷ - ۱۳۳۳ قمرى

گویا فردی از مخالفان امامیه، پس از
اقرار به وجود مبارك حضرت مهدى عجل الله فرجه،
سمت آن بزرگوار را به عنوان امام دوازدهم
شیعیان، انکار نموده مؤلف، از طریق
اهل سنت به پاسخ او برخاسته است.

قم: مرعشى؛ شماره نسخه:
۱۲۳۴۶/۱

آغاز: حمدله... والقانى امواج المحن
الى مسقط راسى بهمدان.

انجام: فلنكتف بذلك وفيه غنى لمن
جانب العصبية والهوى.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: اوایل
شعبان ۱۳۱۷ ق، جا: روستای بهار همدان؛
محشى؛ کاغذ: فرنگى، ۴۲ گ (۴۲-۱)، ۱۶
سطر، اندازه: ۶ × ۱۱/۵ سم [ف: ۳۱ -
۲۳۵]

مأخذ: دنا، ج ۱، ص ۱۳۷، ش ۲۸۴۸؛
فنخا، ج ۴، ص ۳۳۶

● إقامة الحدود فى زمن الغيبة =

وجوب اقامة الحدود الشرعية فى زمن
الغيبة على المجتهد / فقه / عربى

از: سيد محمد باقر بن محمد نقى
موسوى شفتى «حجة الاسلام»،
«متوفى: ۱۲۶۰ هـ ق»

مأخذ: دنا، ج ۱، ص ۳۹۴،
ش ۱۰۵۲۵؛ فنخا، ج ۲، ص ۲۸۹.

● أخبار المهدي عجل الله فرجه = أخبار
القائم عجل الله فرجه / عقايد / عربى
مؤلف: ناشناخته.

رساله‌ای است در اخبار حضرت
صاحب الزمان امام مهدى عجل الله فرجه و بیان
علامات قیام و مدت ایام ظهور آن
حضرت.

آغاز: «بسمله و حمدله... اما بعد،
فهذا باب ذكر علامات قيام القائم عجل الله فرجه و
مدة ایام ظهوره».

انجام: الإحتجاج على إمامة
الائمة عجل الله فرجه و مختصر من أخبارهم كفاية فيما
قصدها.

خط: نستعلیق، تاریخ کتابت: پیرامون
سده ۱۱ ق، مشکی، کاغذ: شرقی، تعداد
برگ: ۶ («۲۶۱ ب - ۲۶۶ الف»)، تعداد
سطر: ۲۲، اندازه متن: ۵/۱۴ × ۸/۵
سانتیمتر.

مأخذ: قم: فهرست مرعشى،
ج ۳۹، ص ۴۳۵، شماره نسخه:
۱۵۵۳۷/۱۸

● إضائة النور فى الامام
المستور عجل الله فرجه / كلام و اعتقادات / عربى

آغاز: حمدله... هذه مقالة في تحقيق اقامة الحدود.

انجام: قال: بعضهم ليس له ذلك لانها لاية والرق... افتاده.

این رساله با تحقیق سید مهدی شفتی در اصفهان به سال ۱۴۲۵ هـ ق به چاپ رسیده است.

گزارش نسخه: «نوع خط، نستعلیق،

نام کاتب: محمد صالح بن محمد تقی،

تاریخ کتابت: پیرامون سده ۱۳ هـ ق، نوع

کاغذ: فرنگی، تعداد برگ: ۸ (۲۳۷ الف -

۲۴۴ الف)، تعداد سطر: ۲۲، اندازه متن:

۷/۵ × ۱۳/۵ سم، اندازه جلد:

۱۲ × ۱۹ سم؛ نوع جلد: چرم مشکی با

ترنج.

ویژگی ها: در حاشیه تصحیح شده

است.

مأخذ: مرعشی، ج ۴۳، ص ۳۳۱ -

۳۳۲، شماره نسخه: «(۱۷۱۱۹/۲۸)»، و

ج ۱۰، شماره «(۳۷۱۲)»، و ج ۳۷،

شماره «(۱۴۷۸۴/۲)».

● اكمال الدين و اتمام النعمة =

كمال الدين و تمام النعمة في اثبات الغيبة و

كشف الحيرة / حديث / عربي

شيخ صدوق، محمد بن علي، ۳۱۱؟ -

۳۸۱ قمری

کتاب در اخبار و احادیثی است که

راجع به غیبت حضرت ولی عصر عجل الله فرجه

روایت شده

آغاز: الحمد لله الواحد الفرد الصمد

... له الاسماء الحسنی والامثال العلیا و

الحكمة البالغة

انجام: ان الله لا يهدى القوم... قلب

متکبر جبار...

چاپ: در چاپخانه آقا میرزا در ۳۹۱ ص

وزیری به سال ۱۳۰۱ بچاپ سنگی رسید و

در سال های ۱۳۱۰ و ۱۳۷۸ ق در تهران

[الذريعة ۲/۲۸۳ و ۱۸/۱۳۸؛

بروکلن ۱/۱۸۷ و ذیل ۱/۳۲۲ و ترجمه

عربی آن ۳/۳۴۷؛ کشف الحجب ۵۷]

قم: مرعشی؛ شماره های نسخه:

۵۸۲۶؛ ۷۹۷؛ ۱/۶۷۶۲؛ ۷۸۴۶؛ ۲۲۲۳

و ۱۱۶۷۵؛ ۱۰۳۲۹؛ ۳۴۴۷.

مأخذ: دنا، ج ۲، ص ۹۹ به بعد

(شماره ۳۱۴۶۴ - ۳۱۶۲۳) و ج ۳،

ص ۵۵۷، ش ۱۰۰۵۰۴؛ فنخا، ج ۴،

ص ۶۸۲ - ۶۹۴ و ج ۱۲، ص ۷۷۰ - ۷۷۱.

● الامام الثاني عشر / كلام و

اعتقادات / عربي / [انسخه]

حسینی شهشهانی، محمد بن

عبدالصمد (- ۱۲۸۷ ق)

قم: مرعشی شماره نسخه: ۴۸۶۰

«قامعة اللجاج»، انشراح صدری برای من حاصل شد که درباره حکمت عدم تعیین زمان ظهور، نکاتی را بیان کنم؛ بنابراین؛ این کتاب نیز دنباله «قامعة اللجاج و دافعة اللجاج» است.

[الذريعة ۲/۴۹۹]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:

۱۲۳۴۶/۳

آغاز: الحمد لله رب العالمين... لما ذكرت في قامعة اللجاج اختفاء وقت ظهور ابن الحسن صاحب العصر والزمان عجل الله فرجه؛

انجام: قال الثاني عشر الذي يصلى خلفه عيسى بن مريم عليها السلام عند سنة يس و القرآن الحكيم والسند فيه من العياش الى السراج مجاهيل وكذا ابولبيد فلاحظ.

خط: نسخ، كاتب = مؤلف، تا:

شنبه ۱۵ ذيقده ۱۳۱۳ق، جا: بهار همدان؛

محمشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ

مجدول، ۴۰گ (۶۱ - ۱۰۰)، ۱۶ - ۱۷ سطر

(۵ × ۱۱)، اندازه: ۱۱ × ۱۸ سم [ف: ۳۱ -

[۲۳۶

مأخذ: دنا، ج ۲، ص ۳۴۴،

ش ۳۸۳۷۵؛ فنخا، ج ۵، ص ۵۰۴.

● الايقاظ من الهجعة بالبرهان على

الرجعة / كلام واعتقادات / عربی

نسخ، بی تا، ۲۲۸ برگ، [ف: ۱۳ -

[۴۸.

مأخذ: دنا، ج ۲، ص ۱۴۸،

ش ۳۲۹۲۶؛ فنخا، ج ۴، ص ۸۴۸.

● الامر بالعزلة في آخر الزمان = انيس

الاكياس في فضل الاعراض عن الناس /

آداب و سنن / عربی.

ابن الوزير، محمد بن ابراهيم، ۷۵۵ -

۸۴۰ قری

کتاب در محاسن و مزایای گوشه نشینی

و عزلت و دوری از مردم در آخر الزمان، بر

اساس احادیث و روایات نگاشته شده

است.

[ايضاح المكتون، ۱/۱۴۸؛

البدر الطالع ۶۱۰؛ الضوء اللامع ۶/۱۹۰؛

معجم المؤلفين ۸/۲۱۰؛ هدية

العارفين ۲/۱۹۰]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:

۱۲۳۹۷/۵

مأخذ: دنا، ج ۲، ص ۱۶۷،

ش ۳۳۴۰۵، و فنخا، ج ۴، ص ۹۱۷ - ۹۱۶

● ايضاح المرام في امر

الامام عليه السلام / كلام / عربی

بهاری همدانی، محمد باقر بن محمد

جعفر، ۱۲۷۷ - ۱۳۳۳ قری

مؤلف گوید: بعد از نگارش کتاب

ش ۳۸۴۹۲ — ۳۸۴۸۳؛ فنخا، ج ۵،
ص ۵۲۲، ۵۲۱.

● بحار الانوار (جلد ۱۳) / حدیث -
عقاید / عربی
علامه مجلسی، محمد باقر بن محمد
تقی

۱. قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۴۰۲
خط: نسخ، بی کا، تا: با تاریخ ۱۱۳۶
ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۴۰ برگ، ۲۳ سطر،
اندازه: ۲۵×۱۸ سم [ف: ۱۹-۱۹۸]
مأخذ: فنخا، ج ۵، ص ۶۴۴-۶۴۵،
ردیف: ۴۱۰.

۲. قم: مرعشی؛ عکسی، شماره
نسخه: ۱۹۰۴
آغاز: باب ما ظهر من معجزاته
صلوات الله علیه وفيه بعض أحواله و
احوال سفراته.

انجام: وهذه القصة مشهورة عند اهل
البحرين وقبر محمد بن عيسى عندهم
معروف يزوره الناس.

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ بخش هایی
از نسخه به خط مؤلف است، ۱۶۰ ص،
۲۲ سطر [عکسی ف: ۵-۳۴۵]
مأخذ: فنخا، ج ۵، ص ۶۰۹،
ردیف: ۵۴.

۳. قم: مرعشی؛ عکسی، شماره

حر عاملی، محمد بن حسن، ۱۰۳۳ -
۱۱۰۴ قمری

تاریخ تألیف: ۲۰ ربیع الاول ۱۰۷۹ ق
در اثبات رجعت است و دارای بیش
از ششصد حدیث و بیش از شصت و
چهار آیه و دلیل های بسیاری از
دانشمندان و پاسخ شبهات.

آغاز: بسمله، حمدله... و بعد فبقول...
محمد بن الحسن الحر عاملی...

انجام: کتب مؤلفها الفقیر الی الله الغنی
محمد بن الحسن الحر عاملی عفی الله
عنه بمنه و الحمد لله وحده و صلی الله علی
محمد وآله.

چاپ: با تصحیح مشتاق المظفر در قم
به سال ۱۳۸۰ و نیز توسط احمد جنتی به
فارسی ترجمه و به سال ۱۳۶۲ ش در تهران
چاپ شده است.

[الذریعة ۲/۵۰۶ و ۵۰۷ رقم ۱۹۸۵؛ دنا
۳۴۸/۲ (۱۰ نسخه)

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۷۸۷ و
شماره ۱/۱۳۷۲۳

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن یوسف
بن جبرا، تا: ۱۰۹۶ ق، جلد: تیماج قرمز،
۱۵۵ گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷ سم
[ف: ۱۵-۱۷۱]

مأخذ: دنا، ج ۲، ص ۳۴۸،

نسخه: ۱۹۰۶

کتاب بحار الانوار علامه مجلسی است
آغاز: بسمله الحمد لله الذي جعل
حیوة قلوب العارفين من فيضان بحار انوار
معرفته...

انجام: وارث برنده از پیغمبرها و
جانشین پروردگار جهانیان...

چاپ: ایران، سنگی، ۱۳۲۹ ق، رحلی،
۴۳۵ ص؛ طهران، ۱۳۵۶ ق، ۳۸۰ ص؛
دارالسلطنه تبریز، سنگی، ۱۲۶۷-۱۲۶۸،
رحلی، ۴۶۸ ص؛ (ج ۱۳) «قسمت
اول»: دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۳۱۸،
خشتی، ۱+۶۳ ص؛ (ج ۳): دارالسلطنه
تبریز، سنگی، ۱۲۶۸، رحلی، ۴۶۸ ص
[الذريعة ۲۰/۳؛ مشارف فارسی،
ج ۱، ص ۱۲۷۷]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۱۶۶
خط: نستعلیق، بی‌ک، بی‌تا؛ جلد:
مقوایی عطرف تیماج قهوه ای، ۳۲۳ گ،
مختلف السطر، اندازه: ۲۲×۱۷ سم [ف:
۱۳-۳۷۲)

مأخذ: فنخا، ج ۵، ص ۶۹۴.

● برکات القائم لایقاظ النائم /
اخلاق / فارسی
جاجرمی، ابوالحسن بن محمد کاظم،
ق ۱۳ قری

تاریخ تألیف: شنبه ۵ ذیقعد ۱۲۳۹ ق

آغاز: بسمله. بحمد الله الذي وصل
لعباده القول بامام بعد اما لعلهم يتذكرون
خط: نسخ، بی‌ک، بی‌تا؛ بخش‌های
زیادی از نسخه به خط مؤلف است،
رکابه دار [عکسی ف: ۵-۳۴۶]
مأخذ: فنخا، ج ۵، ص ۶۰۹، ردیف:
۵۶.

● بحار الانوار (کتاب الفتن) /
حدیث / عربی
علامه مجلسی، محمد باقر بن محمد
تقی

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۸۶۷
خط: نسخ، ک: شرف الدین بن زین
الدین نائینی، تا: شنبه دهه دوم شعبان
۱۰۹۹ ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۵۰۲ گ، ۲۵
سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۸/۵ سم [ف: ۵-
۲۴۹]

مأخذ: فنخا، ج ۵، ص ۶۲۲، ردیف:
۱۵۹

● بحار الانوار الجامعة لدرر الاخبار
الائمة الاطهار (ترجمه) / حدیث / فارسی
ارومی، حسن بن محمد ولی، ق ۱۳
قری

تاریخ تألیف: ۶ رجب ۱۲۹۱ ق
این گزارش مربوط به جلد سیزدهم

مؤلف معتقد است چون ظلم باعث اختلافی امام زمان عجل الله فرجه گردیده کتاب حاضر را در ظلم و ظالم نگاشته و به مناسبت موضوع به عدل و عادل و آیات و اخبار آن پرداخته است.

آغاز: حمدله. اما بعد بنده حقیر...

انجام: بر فرض که در حقیقت این رساله مشتمل بر تکرار یا خطا یا سهویا نسیانی باشد از ناظران امید عفو دارم.

[الذریعه ۳: ۸۸؛ فهرستواره

منزوی ۶/۳۴۳]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۵۶ و

شماره ۷۴۵۷

خط: نسخ، کا: میرزا بابا بروجردی، تا:

پنجشنبه ۱۳ ربیع الثانی ۱۲۴۴ق؛ جلد:

تیماج قرمز ضربی، ۱۶۲گ، ۲۱ سطر،

اندازه: ۱۷/۵ × ۲۸ سم [ف: ۳۲۷.۳]

مأخذ: دنا، ج ۲، ص ۴۷۴،

ش ۴۱۸۶۸-۴۱۸۷۴؛ فنخا، ج ۵،

صص ۹۱۸-۹۱۹.

● البرهان فی علامات مهدی

آخر الزمان / کلام و اعتقادات / عربی

متقی، علی بن حسام الدین، ۸۸۸ -

۹۷۵ قمری

اخبار مربوط به حضرت مهدی

موعود عجل الله فرجه و علامات آخر الزمان را که

سیوطی در کتاب «العرف الوردی» خود آورده بود به اضافه پاره‌ای از اخبار مناسب از «جمع الجوامع» سیوطی و «عقد الدرر»، در این کتاب طی یک مقدمه و سیزده باب و یک خاتمه تنظیم نموده است.

آغاز: اللهم ارنا الحق حقاً و ارزقنا

اتباعه و ارنا الباطل باطلا و ارزقنا اجتنابه

[کشف الظنون ۱/۸۹۴؛ فهرستواره

منزوی ۹/۱۵۰]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۲۳۴

خط: نسخ، کا: عبدالرحمن شمس

الدین، تا: ۴ محرم ۱۲۵۶ق، جا: شاجهان

آباد (دهلی)، محمد اسحاق؛ جلد: مقوا

بی عطف گالینگور سبز، ۶۹گ، ۱۳ سطر،

اندازه: ۱۲/۵ × ۲۱ سم [ف: ۳۱۱۴]

مأخذ: دنا، ج ۲، ص ۴۸۱،

ش ۴۲۰۴۵-۴۲۰۴۳؛ فنخا، ج ۵، ص ۹۴۴.

● بسط النور فی الامام

المستور عجل الله فرجه = ترجمه النور فی الامام

المستور عجل الله فرجه / کلام و اعتقادات / فارسی

بهارى همدانی، محمد باقر بن محمد

جعفر، ۱۲۷۷ - ۱۳۳۳ قمری

این کتاب ترجمه فارسی کتاب «النور

فی الامام المستور» است.

آغاز: حمدله. بعد چنین گوید خاک

پای اهل ایمان محمد باقر بن محمد جعفر

بن محمد...

● بشارت ظهور صفویه (علایم

الظهور) / فارسی

از: علامه مجلسی، مولی محمد باقر بن محمد تقی، (متوفی: ۱۱۱۰ هـ.ق).

آغاز: «حمدله... و بعد چنین گوید فقیر خاکسار محمد باقر بن محمد تقی...».

انجام: «وسه مرتبه میگوی العجل العجل یا مولای یا صاحب الزمان تمت الكتاب».

نوع خط: نسخ؛ تاریخ کتابت:

پیرامون سده ۱۳ هـ.ق. نوع کاغذ: فرنگی؛ تعداد برگ: ۶۳ (۳۶-۱)؛ تعداد سطر: ۱۵؛ اندازه متن: ۷۵×۱۵/۵ سم.

ویژگی‌ها: نسخه نایابی است با یادداشتی از حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (۱۳۹۳ هـ.ق).

مأخذ: مرعشی، ج ۴۳، ص ۱۲۵-۱۲۶، شماره نسخه: (۱/۱۷۰۰۸).

● بغیة الطالب فیمن رأی الامام

الغائب = تذکرة الطالب فیمن رأی الامام الغائب / تاریخ / فارسی

بیرجندی، محمد باقر بن محمد حسن، ۱۲۷۶ - ۱۳۵۲ قمری

چند «فصل» است در گزارش از آنان که از ولادت حضرت حجت علیه السلام خبر داده یا آن حضرت را دیده‌اند.

انجام: وملاحظه کتب آن هادر مهدی [ص] شود تا حال او از فرمان رسول خدا [صلی الله علیه وآله] در علم و نحو او واضح شود والحمد لله علی التوفیق للانجام.

[فوائد الرضویه ۴۱۸ ص؛ الذریعه ۱۰۹/۳]

۱. قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۳۶۵

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: چهارشنبه ۲ محرم ۱۳۱۸ ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: برون تیماج قرمز، ۱۰۳ گ، ۱۴ - ۲۳ سطر (۷ × ۱۳/۵)، اندازه: ۱۱ × ۱۸ سم [ف: ۳۱ - ۲۵۸]

۲. قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۳۶۴

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳ محرم ۱۳۱۸ ق، جا: همدان؛ به خط مؤلف، کاغذ: فرنگی، جلد: برون تیماج قرمز، درون کاغذ کبودی، ۱۱۴ گ، ۲۳ سطر (۷ × ۱۳/۵)، اندازه: ۱۱ × ۱۸ سم [ف: ۳۱ - ۲۵۷]

مأخذ: دنا، ج ۲، ص ۴۷۴، از ش: ۴۱۸۶۸ - ۴۱۸۷۴؛ فنخا، ج ۵، ص ۹۹۴ - ۹۹۵

نسخ و نستعلیق / محمد شریف بن
محمد باقر، بفروئی یزدی / قرن ۱۳ / ۱۸
برگ (۳۳ تا ۵۰) / [ف: ۲۸ - ۱۷۲].

مأخذ: دنا، ج ۲، ص ۵۲۸،
ش ۴۳۲۶۲ و ۴۳۲۶۳

● تحفة المهتدين / کلام و اعتقادات

/ فارسی

زیدپوری، مهدی حسین

کتابی است کلامی در اثبات امامت
حضرت امیرالمؤمنین علی ع، فصل
ششم: بیان ده حدیث که نص بر امامت
امام دوازدهم است.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۷۵۸

آغاز: بسمله، الحمد لله... از آن جا که
توصیف پادشاهان زمان که از موالیان
اهل بیت سید انس و جان است.

انجام: پس ثابت شد اجماع انصار و
بنی هاشم و سلمان و ابوذر و غیره بر
اقدامیت علی بن ابیطالب و استحقاق
خلافت آن حضرت...

خط: نستعلیق، بی کا، تا: حدود
قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: شرقی، جلد:
مشمع مشکی، ۲۳۰ گ، ۱۲ سطر
(۱۱ × ۲۰)، اندازه: ۱۸ × ۲۶/۵ سم [ف:

۳۷ - ۳۵۲]

مأخذ: دنا، ج ۲، ص ۱۰۰۶،

چاپ: مشهد، ۱۳۴۲ ق

آغاز: الحمد لله الذی نور قلوبنا بجمرفة
الامام الهمام القائم.

انجام: بسیار ز آنچه گفته شده از
علائش × × بنموده روی در سرباقی
شتاب کن

۱. قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۴۱۳

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی تا؛

جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی،
۸۰ گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱ × ۱۶/۵
سم [ف: ۱۹۶.۹]

۲. قم: مرعشی؛ شماره نسخه:

۳۴۱۷/۲

خط: نسخ، کا: محمد حسین
چهنکدوکی، بی تا؛ بخط مؤلف تصحیح و
اضافه شده؛ جلد: تیماج قرمز بدون مقوا،
۶۳ گ (۴۲ پ - ۱۰۴ ر)، اندازه: ۱۶/۵ ×
۲۱ سم [ف: ۹ - ۲۰۲]

مأخذ: دنا، ج ۲، ص ۵۱۷، ش ۴۲۹۹۶
- ۴۲۵۹۹۷؛ فنخا، ج ۶، ص ۷۴

● البلغة فی اعتبار اذن الامام فی

شرعية صلاة الجمعة / فقه / عربی
[۲ نسخه].

کرکی، حسن بن علی (ق ۱۰ ق)

(قم - مرعشی، شماره نسخه:

۱۱۱۱۴/۴)

ش ۵۶۱۶۵؛ فنخا، ج ۷، ص ۶۳۸

● التبیان فی بیان لیلۃ النصف من

شعبان ولیلة القدر من رمضان = لیلۃ القدر

قاری هروی، علی بن سلطان محمد

هروی، (متوفی: ۱۰۱۴ هـ.ق).

رساله‌ای در ذکر فضایل ماه شعبان و

شمه‌ای از اعمال وارده در آن از طریق

عامه می باشد.

آغاز: «الحمد لله الذی قدر الارزاق و

الآجال و دبر امور العباد من الاحوال و

الافعال».

انجام: «واقمنا علی جادة

الاستقامة...».

خط: نسخ؛ تاریخ کتابت: پیرامون

سده ۱۳ هـ.ق؛ نوع کاغذ: فرنگی، تعداد

برگ: ۵ (۲۸-۲۴)؛ تعداد سطر: ۲۹،

اندازه متن: ۱۸×۹/۵ سم. [هدیه

العارفین: ۷۵۱/۱]

مأخذ: مرعشی، ج ۴۳، ص ۱۵۸،

شماره نسخه: «(۱۷۰۳۵/۳)»؛ ج ۲۳،

شماره نسخه «(۹۰۲۷/۱۳)».

● ترجمه جزیره خضراء = حکایت

بجربلیض و جزیره خضراء/ عقاید/ فارسی

از: ناشناخته.

آغاز: «الحمد لله کثیراً لولیه و الصلوة و

السلام علی من صلی الله علیه و الملائكة

صلوة کثیرة».

انجام: «تمت هذه الرسالة بجربلیض و

جزیره خضراء».

گزارش متن: اصل عربی این رساله

از «مجد الدین فضل بن یحیی بن علی»

است که تمامی آن در جلد ۱۳ بحار الانوار،

درج گردیده است.

نوع خط: نستعلیق، تاریخ کتابت:

پیرامون سده ۱۲ هـ.ق، نوع کاغذ: شرقی،

تعداد برگ: ۲۸ (۲۱۰-۲۳۷)، تعداد

سطر: ۱۲، اندازه متن: ۱۲×۶ سم،

اندازه جلد: ۱۶×۱۰ سم، نوع جلد: چرم

قهوه‌ای ضربی فرسوده.

مأخذ: مرعشی، ج ۴۳، ص ۲۳۰،

شماره نسخه: «(۱۷۰۷۷/۷)».

● تطهیر الحصر و البواری و صرف

مال الامام حال الغیبة = مسئلتان / فقه /

عربی

عاملی، حسین بن عبدالصمد، ۹۱۸

- ۹۸۴ قمری

تاریخ تألیف: پنجشنبه ۲ ذیحجه

۹۶۸ ق

هل يجوز صرف سهم الامام من

الخمس علی السادة.

آغاز: الحمد لله كما ینبغی لجلاله و

جماله و بعد فیقول فقیر رحمة الله الغنی

[۲۳۰/۴]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۲۶/۲؛

۲۵۲۵/۱

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن

حسین خراسانی، بی تا؛ جلد: تیماج

مشکی، ۳۵ گ (۴۴ پ - ۷۸ ر)، اندازه:

۱۵/۵ × ۲۱ سم [ف: ۳۲۰۲]

مأخذ: فنخا، ج ۸، ص ۵۲۹.

● تکلیف زمان غیبت حضرت مهدی

- صلوات الله علیه / کلام و اعتقادات /

فارسی

بحث کوتاهی در تکلیف زمان غیبت و

بررسی برخی از علائم ظهور می باشد.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه

۱۲۳۰۸/۳

آغاز: الحمد لله رب العالمین... و بعد

چون حضرت خاتم الانبیاء (ص)، در

حق حضرت خاتم الاوصیاء.

انجام: امیرالمؤمنین علیه السلام فرموده است

لا یزال مردم گم می نمایند حتی خدا گفته

غی شود تا آخر خبر و فقنا الله تعالی.

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۴؛

مصحح: کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج

مشکی، ۸ گ (۹۳ - ۹۹)، ۱۶. ۱۷ سطر

(۶ × ۱۳)، اندازه: ۱۱ × ۱۸ سم [ف: ۳۱ -

[۱۸۰

حسین بن عبدالصمد الجبایعی انجام...:

احسن الله حاله و ماله.

چاپ: مجله فقه اهل بیت، شماره ۳۴

قم: مرعشی؛ شماره های نسخه:

۱۵۱۷۲/۳؛ ۱۱۹۸/۳؛ ۸۰۳۲/۱

۱۲۹۶/۴؛ ۹۰۷۸/۲؛ ۷۴۴/۲

۷۳۷۱/۵

مأخذ: دنا، ج ۳، ص ۱۹،

ش ۶۱۵۳۲ - ۶۱۵۴۷؛ فنخا، ج ۸،

صص ۳۴۴ - ۳۴۵.

● تفریح الکرية عن المنتقم لهم فی

الرجعة = اثبات وجوب الرجعة و تفریح

الکرية / کلام و اعتقادات / عربی

حسینی کاظمی، محمود بن فتح الله،

ق ۱۱ قری

تاریخ تألیف: ۱۰۷۹ ق؛ محل تألیف:

نجف اشرف

در پاسخ گفته های برخی که می گفتند

رجعت در کتاب و سنت یاد نشده است

نوشته و در آن رجعت را اثبات کرده

آغاز: بسم الله. الحمد لله ملهم الصواب

و من الیه المرجع و المآب...

انجام: من الظالمین لاهل بیت محمد

صلوات الله علیهم اجمعین و الحمد لله رب

العالمین.

[الذریعه ۱/۹۴؛ اثبات الرجعة، همانجا،

۹ص، ۱۸ سطر [عکسی ف: ۳ - ۹۴]
 قم: مرعشی؛ شماره‌های نسخه:
 ۱/۱۳۱ عکسی و ۱۰۴۲ عکسی و ۱۴۳۱ و
 ۲/۱۰۹۴۳ و ۱۵۵۹ عکسی و ۱۱۸ عکسی
 و ۱/۷۰۲ و ۱۱۲۷ عکسی
 مأخذ: دنا، ج ۳، ص ۲۹۴،
 ش ۶۸۲۴۵ و ۶۸۲۴۹؛ فنخا، ج ۹،
 ص ۱۴۸ ۱۴۹

● **توقيع العسكري** = رسالة العسكري
 إلى علي بن بابويه القمي / حديث /
 عربي

حسن بن علي عجل الله فرجه، امام يازدهم،
 ۲۳۲ - ۲۶۰ قمری

مرقومه‌ای از حضرت امام حسن
 عسکری عجل الله فرجه است که به شیخ اجل علی
 بن حسین بن بابویه قمی پدر شیخ
 صدوق در بیان وظایف آن جناب و سائر
 شیعیان مرقوم فرموده‌اند.

انجام: والسلام عليك وعلى جميع
 شيعتنا ورحمة الله وبركاته وحسبنا الله و
 نعم الوكيل.

چاپ: تهران، سنگی، بی‌ناشر،
 ۱۳۰۳ق، رحلی، ۱۳ص (صص ۱۱۹ -
 ۱۳۱)

[الذريعة ۴/۵۰۰؛ جمع پریشان ۱/۲۵؛
 دانشنامه جهان اسلام ۸/۵۷۷]

مأخذ: دنا، ج ۳، ص ۲۸۱،
 ش ۶۷۸۸۱؛ فنخا، ج ۹، ص ۱۱۱
 ● **تلخیص البيان فی علامات مهدی**
آخر الزمان / کلام و اعتقادات / عربی
 متقی، علی بن حسام الدین، ۸۸۸ -
 ۹۷۵ قمری

رساله مختصری است در علامت‌های
 مهدی آخر الزمان عجل الله فرجه

آغاز: بسمله و حمدله... اما بعد فهذه
 نبذة من علامات المهدي نحو سبعين
 حديثاً فصاعداً محذوفة الاسانيد...

انجام: ثم تقوم القيمة و العلم عند الله
 تعالى و الحمد لله...

چاپ: در ضمن مجله الهادی (سال
 هفتم، شماره دوم)، به همت دارالتبلیغ قم
 [هدیه العارفين ۱/۷۴۶؛ ايضاح
 المكون ۱/۳۱۸؛ اهل البيت في المكتبة
 العربية: ۹۹-۱۰۲؛ كشف الظنون: ۱/۳۱۸؛
 الفهرس الشامل للتراث العربي الاسلامي
 المخطوط، الحديث النبوي و علومه:
 ۱/۴۰۶؛ الاوقاف العامة موصل ۲/۲۳۱؛
 فهرست المخطوطات العربية بالمكتبة الملكية
 في برلين» وليم الورد: ۹/۶۰۸]

نسخه اصل: کتابخانه ملی برلین، آلمان،
 ش ۱۰۳۴۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۲؛

الولی... وارضی جماعتهم بالعمل علیه، ان شاء الله.

خط: شکسته نستعلیق، بی ک، تا: اواخر قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، اگ (۹۶)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹×۱۰سم [ف: ۳۷ - ۶۵۹]

مأخذ: دنا، ج ۳، ص ۴۲۷، ش ۷۱۸۷۱ - ۷۱۸۶۹؛ فنخا، ج ۹، ص ۵۱۶

● الجزيرة الخضراء = حکایة جزيرة الخضراء / داستان / عربی

طیبی، فضل بن یحیی، قرن ۷ ق تاریخ تألیف: شعبان ۶۹۹ق؛ محل تألیف: کربلا

حکایتی درباره جزیره خضراء (مثلث برمودا) است که گفته شده در دریای سفید واقع است.

آغاز: الحمد لله الذی هدانا للمعرفة و الشکر له علی ما منحنا للاقتداء بسنن سید بریته

انجام: هذا آخر ما سمعته من الشيخ التقی... محمد وآله الطاهرين المعصومين و سلم تسليماً كثيراً.

[الذريعة ۵/۱۰۵؛ نسخه‌های منزوی ۳۶۵۸ و ۳۶۶۷ و ۵۵۷/۲]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۰۶۰/۴

قم: مرعشی؛ شماره‌های نسخه: ۱۲۵۸۹/۵۶ و ۱۴۰۱۹/۱ و ۱۴۹۸۵/۷ و ۱۰۹۶۹/۷

مأخذ: دنا، ج ۳، ص ۷۲۶، ش ۷۱۸۶۸ - ۷۱۸۵۴؛ فنخا، ج ۹، ص ۵۱۶ - ۵۱۷

● توقيع امام العصر ع الى الشيخ المفيد = نامه امام عصر به شیخ مفید / نامه نگاری / عربی

محمد بن حسن ع، امام دوازدهم، ۲۵۶ قمری

نامه معروفی است از سوی حضرت امام عصر ع به شیخ مفید (ره). امام ع در این توقیع، ضمن تعریف و تمجید از شیخ مفید سفارشات را برای وی و شیعیان خود نموده است، گفته شده که امام ع سه توقیع به شیخ مفید داده است.

چاپ: این توقیع از سوی انتشارات مسجد مقدس جمکران همراه کرامات امام عصر ع به چاپ رسیده است.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۹۸۵/۸

آغاز: بسمله، اما بعد سلام علیکم ایها الولی المخلص فی الدین.

انجام: هذا کتابنا الیک ایها الاخ

الخضراء = الجزيرة الخضراء / عقاید /
عربی

از: شیخ احمد بن زین الدین
احسائی، (۱۲۴۱ق).

آغاز: «يقول العبد... قد ورد على خط
من الشيخ موسى البحراني ساكن مشهد
الكاظم عليه السلام

انجام: ولأن المشاهدة تطرد العصافير
بقطع الشجرة الا باليقين، والحمد لله رب
العالمين...».

این رساله در جلد اول جوامع الكلم،
ص ۲۳۵ - ۲۳۶ به عنوان «موسویه» و
در جلد دوم، ص ۲۶۹ - ۲۷۰ به عنوان
«رساله شیخ موسی بجرانی» به چاپ
رسیده است.

خط: نسخ، کاتب: علی بن عباس بن
علی کرزکانی بجرانی، تاریخ: پیرامون
اواخر سده ۱۳ هـ ق، کاغذ: فرنگی، تعداد
برگ: ۴ (۲۰۳-۲۰۶)، تعداد سطر: ۱۹،
اندازه متن: ۱۶×۱۰ سم.

[جوامع الكلم: ۱/۲۳۵، ۲/۹۶۹؛
فهرست کتب مشایخ عظام: ۲/۱۴۴؛
ریحانه الادب: ۱/۷۸].

مأخذ: مرعشی، ج ۴، ص ۱۸۱،
شماره نسخه: «(۱۵۸۰۳/۷)»؛ وج ۲۳،
شماره «(۸۸۷۱/۴)»

خط: نسخ، کا: محمد فرزند شمس
الدین محمد فرزند محمد فرزند عبدالرحمن
رودسری، تا: اواخر شعبان ۱۰۸۲ق، جا:
کاظمین؛ کاغذ: شرقی، ۷گ (۵۹-۶۵)،
اندازه: ۹ × ۱۷ سم [ف: ۴۵۱۳۰]
مأخذ: دنا، ح ۳، ص ۳۶۵-۳۶۶؛
فنا، ح ۱۰، ص ۹۵-۹۶

● جواب مسألة في الرجعة / کلام و
اعتقادات / عربی

احسائی، علی نقی بن احمد، - ۱۲۴۶
قری

آغاز: قال سلمه الله تعالى ما يقول
شيخنا في الرجعة المعلوم ثبوتها...
انجام: فان كان مؤمناً مزجت طيبته
بصافي تراب الارض.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:
۱۲۷۴۵/۴

خط: نسخ: بی کا، تا: اواخر قرن ۱۳ یا
اوایل قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد:
فرنگی، ۶گ (۱۱۲ - ۱۱۷)، ۱۱ سطر،
اندازه: ۱۰ × ۱۵ سم [ف: ۳۲ - ۳۹۴]

مأخذ: دنا، ج ۳، ص ۱۰۳۷،
ش ۷۳۰۲۷ - ۸۳۰۲۸؛ فنا، ج ۱۰،
ص ۹۰۴.

● جواب مسئله الشيخ موسى
البحرانی = الموسویة = حول الجزيرة

● الجواهر العبقريّة في الرد على
التحفة الاثني عشرية / كلام واعتقادات
فارسی /

موسوی شوستری، محمد عباس بن
علی اکبر، ۱۲۲۴ - ۱۳۰۶ قمری
پاسخی است مفصل از باب دوازدهم
کتاب «التحفة الاثني عشرية» شاه
عبدالعزیز دهلوی این باب در غیبت
حضرت مهدی علیه السلام بحث می کند.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۱۶
آغاز: الحمد لمثبت الحق ومزیل
الباطل والصلاة على الدعاة الى سبيل
النجاة.

انجام: رب اغفر لي ولوالدي ولمن
دخل بيتي مؤمناً وللمؤمنين والمؤمنات و
لا تزد الظالمين الا تباراً.

خط: نستعلیق، کا: علی بن میرزا محمد
تقی خان، تا: سه شنبه ۳ شعبان ۱۳۱۰ ق،
جا: لکهنو؛ جلد مقوا، عطف تیماج قهوه
ای، ۱۱۴ گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۴×۱۶ سم
[ف: ۳ - ۲۱۲]

مأخذ: دنا، ج ۳، ص ۱۰۸۰، ش
۸۴۱۳۳؛ فنخا، ج ۱۱، ص ۶۶.

● جوهر مخزون / کلام و
اعتقادات / فارسی

شاهرودی خراسانی، محمد علی بن

محمد کاظم، ۱۲۹۳ قمری

رساله ای در اسرار عصمت و ولایت و
رجعت اهل بیت علیهم السلام.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:
۲۸۳۴/۱

آغاز: حمد حامدین تحفه درگاه قدس
اکتتاه رب العالمین و فاطر السماوات و
الارضین.

انجام: أو غابر عرفه من قبله علی ذلك
لسلت القرون ومضت الدهور - الخ

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ جلد:
مقوایی عطف تیماج قهوه ای، ۱۵۱ گ
(۱ پ - ۱۵۱ ر)، اندازه: ۲۰×۱۴ سم [ف:
۸-۳۹]

مأخذ: دنا، ج ۳، ص ۱۱۲۳، ش
۸۵۳۴۹؛ فنخا، ج ۱۱، ص ۱۷۷-۱۷۸.

● حدیث مفصل بن عمر جعفی در
رجعت ائمه و ظهور حضرت حجت علیه السلام
(ترجمه) / حدیث / فارسی.

چاپ: تهران، سنگی، ۱۲۷۱، وزیری
کوچک

[الذریعه ۹۷/۴؛ رجحانة الادب
۱۹۱/۵]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۰۱۰/۱
آغاز افتاده: در باب قیام آن حضرت
نازل شده است و هر که برای ظهور مهدی

وقت معین قرار دهد.

انجام: و این حدیث از این طولانی تر
و به این که مناسب مقام است اکتفا
کردیم.

خط: نستعلیق، بی‌ک، تا: قرن ۱۳؛
افتادگی: آغاز: مصحح، مجدول؛ کاغذ:
فرنگی، ۱۶ گ (۱-۱۶)، ۱۵ سطر، اندازه
۱۶×۱۰ اسم [ف: ج ۳۸ ص ۲۸]

مأخذ: دنا، ج ۴، ص ۵۷۴،
ش ۱۰۰۸۵۹-۱۰۰۶۶۵؛ فنخا، ج ۱۲،
ص ۸۱۷

● **حکایة بحر الأبیض و جزیرة**

الخضراء / داستان / عربی

داستانی است در خصوص حضرت
امام عصر عجل الله فرجه

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:
۱۵۵۰۶/۲۳

آغاز: بسمله، روی محمد بن مسعود
بن عیاش السلمی رضی الله عنه، فی
تفسیره

انجام: و هذا آخر ما سمعته من الشيخ
الصالح التقى والفاضل الزكى على بن
فاضل المذكور...

خط: نسخ، کا: محمد هادی بن محمد
مؤمن، تا: رمضان ۱۰۶۶ق؛ کاغذ: شرقی،
۱۰گ (۲۴۷ پ - ۲۵۶ پ)، سطور

چلیپایی، اندازه: ۸ × ۱۸ اسم [ف:
۳۶۸۳۹]

مأخذ: دنا، ج ۴، ص ۷۱۳ -
ش ۱۰۴۷۲۴؛ فنخا، ج ۱۳، ص ۲۱۰

● **الخمس فی حال الغیبة و حکمة**

غیبة الامام / فقه / عربی

خواجوئی، محمد اسماعیل بن
حسین، - ۱۱۷۳ قمری

رساله‌ای استدلالی در برخی احکام
خمس در زمان غیبت امام عصر (عج)
آغاز: الحمد لله الذی جعل اخراج
الخمس مفتاحاً للرزق...

انجام: وجعلنا من الذین تقر أعینهم
غداً برؤیته فی امارته و دولته...
چاپ: در مجموعه اولی از رسائل فقهیه
مؤلف چاپ شده است.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:
۱۷۱۱۹/۳؛ ۵۵۶۵/۱

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛
جلد: تیماج مشکى، ۲۶گ (۲ پ -
۲۷ر)، اندازه: ۱۰/۵ × ۱۶ اسم [ف: ۱۴ -
۳۲۴]

مأخذ: ج ۴، ص ۱۰۰۶، ش: ۱۱۲۶۰۰ -
۱۱۲۶۰۳؛ فنخا، ج ۱۴، ص ۵۶ - ۵۷.

● **دجال = ظهور دجال / کلام و**
اعتقادات / فارسی

رساله کوتاهی است در خروج دجال و معرفی آن

قم: مرعشی: شماره نسخه: ۱۴۸۴۳/۵

آغاز: بدان که یکی از فتنه‌های آخرالزمان دجال است که قبل از ظهور حضرت صاحب الامر صلوات الله علیه خروج خواهد کرد؛ انجام: بعد از انقضای ملك حضرت صاحب الامر صلوات الله علیه ظاهر خواهد شد و متصل به قیام خواهد بود...

خط: نستعلیق: کا: محمد قلی صفوی موسوی حسینی، تا: محرم ۱۰۹۱ق، جا: اردبیل؛ کاغذ: شرقی، ۲گ (۴۲۸-۴۲۹پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۳ × ۲۲سم [ف: ۳۷-۴۵۵]

مأخذ: دنا، ج ۴، ص ۱۰۹۴، ش ۱۱۴۴۰۷-۱۱۴۴۰۸، فنخا، ج ۱۴، ص ۲۹۷.

● الدرر الغیبیة / کلام و اعتقادات / عربی

بارفروشی مازندرانی، محمد بن مقیم، ۱۱۹۶-۱۲۸۱ق

تاریخ تألیف: ۱۲۶۰ق

رساله‌ای در غیبت حضرت صاحب الزمان عجل الله فرجه و علامت‌های قیامت و نفخ

صورت و بعضی از اسرار آن حضرت استفاده شده از آیات کریمه و احادیث شریفه.

آغاز: حمدله، وان الذات لا بشرط لا ولا بشرط شیعی

انجام: ان انتفت الحاجة لتماثل الثلثین و ثبوت الغرة يوم الشروع فی الرسالة.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۴۳۷/۲

خط: نستعلیق نازیبا، کا: یعقوب بن مقیم بارفروشی مازندرانی، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز: جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰گ (۴۷-۸۶ر)، اندازه: ۱۷ × ۲۲سم [ف: ۹-۲۲۳]

مأخذ: دنا، ج ۴، ص ۱۱۴۹، ش ۱۱۵۷۸۷-۱۱۵۷۸۸؛ فنخا، ج ۱۴، ص ۴۳۸.

● ذیل کتاب النور فی الامام المستور عجل الله فرجه / کلام و اعتقادات / عربی

بهاری همدانی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۷۷-۱۳۳۳ق

تاریخ تألیف: ۲ صفر ۱۳۱۶ق

مؤلف پس از نگارش کتاب النور فی الامام المستور گویا مورد نقد قرار می‌گیرد، این کتاب در واقع پاسخ آن ایرادات

است. آغاز: والحمد لله رب العالمين نقلت

من كتاب مختصر البصائر تأليف سعيد بن عبدالله بن ابى خلف القمى رحمه الله.

انجام: فهذه الامور هي من الفواحش داخله فى جملتها ولكنها اعظم الفواحش لانه ذكرها باسمائها والحمد لله رب العالمين.

[الذريعة: ١٠/١٦؛ كشف

الحجب ٢٦٣؛ مكتبة امير المؤمنين ٥٠١/٢؛

فهرستگان حديث ٨٤/٤ - ٨٥]

قم: مرعشى؛ شماره نسخه: ٥٣٣

مأخذ: دنا، ج ٥، ص ٥٦٩؛

ش ١٣٣٤٣٩ - ١٣٣٤٤٤؛ فنخا؛ ج ١٦،

ص ٣٢١

● الرجعة و ظهور الحجة و الاخبار

المأثورة فيها عن آل العصمة = اثبات

الرجعة / كلام و اعتقادات / عربى

حسينى استرآبادى، محمد مؤمن بن

دوست محمد، - ١٠٨٨ قمرى

تاريخ تأليف: پايان رجب ١٠٦٩ ق؛

محل تأليف: مکه

احاديث و روايت هايى كه درباره

رجعت ائمه عليهم السلام وارد شده، بنابه

درخواست يکى از دوستان از کتب قدما

گرد آورده.

آغاز: بسمله و حمدله... اما بعد فقد

آغاز: حمدله... و بعد فيقول الراجى...

لما عثرت على بعض كلمات على

الأحاديث...

انجام: والحمد لله أولاً و آخراً و ظاهراً و

باطناً على نعمه و آلائه و الصلاة على نبيه

محمد و آله.

[معجم المؤلفين ٩٢/٩؛

الذريعة ٥١/١٠]

١. قم: مرعشى؛ شماره نسخه:

١٢٣١٣/٣

خط: شکسته نستعلیق، کاتب: مؤلف،

تا: ارجب ١٣٢١ ق، جا: همدان؛ کاغذ:

فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ٥٢ گ (١٤٨ -

١٩٩)، ٢١ - ٢٢ سطر (١٤٠٧)، اندازه:

١٢ × ١٩ سم [ف: ٣١ - ١٨٧]

٢. قم: مرعشى؛ شماره نسخه:

١٢٣٧٨/٢ و ١٢٣٠٦/١

مأخذ: دنا، ج ٥، ص ٥٢٠؛ فنخا،

ج ١٦، ص ٨٣.

● الرجعة و الرد على اهل البدعة =

اثبات الرجعة / كلام و اعتقادات / عربى

حلى، حسن بن سليمان، ق ٨ قمرى

در اين دفتر مسأله رجعت و بازگشت

مردگان را در همين جهان آن چنان كه در

خبرهاى شيعى آمده است روشن نموده.

سئلتی بعض من لا یسعی رده تألیف
مختصر مشتمل علی مسائل الرجعة.

انجام: والله اعلم بحقیقة المقال... و
مصليا علی نبیه وآله الطاهرين.

[الذریعة ۱۰/۱۶۳؛ کشف

الحجب ۲۶۳؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۵۰۱/۲؛

فهرستگان حدیث ۴/۸۴ - ۸۵]

قم: مرعشی؛ شماره های نسخه:

۴۷۶۲؛ ۳/۶۶۶۵؛ ۲/۱۵۹۰۶؛ ۱۴۸۵؛

۱۵۵۴

مأخذ: دنا، ج ۵، ص ۵۷۰،

ش ۱۳۳۴۴۶ - ۱۳۳۴۷۰؛ فنخا، ج ۱۶،

صص ۳۲۴، ۳۲۲

● الرجعة / حدیث / عربی

گیلانی، سلیمان بن محمد، ق ۱۱

تاریخ تألیف: ۱۰۸۹ق

در ۳۹ فصل کوتاه است جامع آیات و

احادیثی درباره رجعت معصومین علیهم السلام، با

شرح بعضی از جمله ها که احتیاج به بسط

و شرح داشته است.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:

۵۱۲۷/۳

آغاز: الحمد لله الذی جعلنا من الامة

المرحومة الذین هم أرباب الكرامة؛ انجام:

وهذا بعد انقطاع تعمیر الدنيا وبعد هذا

يفعل الله ما یشاء ویصنع ما یرید...

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف،

بی تا؛ محشی از مؤلف؛ جلد: مقوایی،

۶۳گ (۱۷پ - ۷۹ر)، اندازه:

۱۸ × ۲۰/۵ سم [ف: ۱۳ - ۳۳۲]

مأخذ: فنخا، ج ۱۶، ص ۳۱۹.

● الرجعة / کلام و اعتقادات / عربی

بجرانی، احمد بن صالح، ق ۱۳ قری

با دو دلیل نقلی و عقلی اثبات رجعت

و بازگشت ائمه طاهرين علیهم السلام به دنیا

می نماید. بخش نقلی مفصل تر و روایات

بسیاری از طریق شیعه و سنی به جهت

تأیید موضوع نقل می کند.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:

۲۳۵۸/۱۲

آغاز: ولا حول ولا قوة الا بالله... ان

من أنفس ما تصرف فيه الاعمار معرفة

صفات الائمة.

انجام: فالقول بها من خواصهم التي

انفردوا بها وامتازوا عن جميع فرق الامة.

خط: نسخ، کا: زرع بن محمد علی بن

حسین بن زرع خطی بجرانی، تا: قرن ۱۳؛

جلد: تیماج قرمز، ۳۳گ (۱۷۶پ -

۲۰۸پ)، اندازه: ۱۵/۵ × ۲۱ سم [ف: ۶ -

۳۳۸ -

مأخذ: فنخا، ج ۱۶، ص ۳۱۹.

● رجعت / کلام و اعتقادات / فارسی

[۶۰/۳۷]

قم: مرعشی، شماره نسخه: ۲۰۹/۱
 آغاز: الحمد لله... چون برکافه ارباب
 فطنت و زکاء و عامه اصحاب بصیرت
 و اعتلا ظاهر و هوی دااست...

انجام: و هزار گناه از نامه عمل او محو
 نماید و دعا این است...

کتاب اول: نستعلیق محمد سلمان بن
 عبدالباقی گلپایگانی، درس‌نامه ۱۰۸۳ ق.

جلدی نفیس دارد. ۲۰ برگ، [۱۷۱-
 ۱۹۹]

مأخذ: قم: مسجد اعظم، فهرست
 خطی، ج ۴، ص ۸.

● رجعت = علائم الظهور = ترجمه و

شرح چهارده حدیث / عقاید / فارسی
 از: علامه مجلسی، محمد باقر بن محمد
 تقی مجلسی، (۱۱۱۰ ق).

نسخه موجود، حدیث یازدهم رساله
 می باشد که از سوی این کتابخانه بزرگ با
 تحقیق محقق گرامی حجة الاسلام و
 المسلمین آقای سید مهدی رجایی به
 چاپ رسیده است.

آغاز: «محمد بن بابویه و جعفر بن
 قولویه و محمد بن ابراهیم نعمانی، رضی
 الله عنهم...»

انجام: «و هر که بسط کلام در این

چند آیه و حدیث که می توان بدان‌ها
 بر رجعت استدلال نمود، در این رساله
 گردآورده شده و ترجمه و تفسیر می شوند؛

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:
 ۸۷۰۳/۲

آغاز: بدان ثبتك الله على الصراط
 المستقیم که اعتقاد فرقه ناجیه امامیه
 رضوان الله علیهم در رجعت که عبارت
 است از مراجعت بدنیا.

انجام: که ذکر آن‌ها مقتضی تطویل
 است، من أراد الاطلاع علیها فلیرجع الی
 کتب الحدیث.

خط: نسخ، کا: محمود بن محمد رضا
 بیدگلی کاشانی، تا: ۲۳ صفر ۱۲۸۵ ق؛
 جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰ گ (۴۰ پ -
 ۴۹ ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰ × ۱۴/۵ سم
 [ف: ۲۲ - ۲۴۶]

مأخذ: فنخا، ج ۱۶، ص ۳۲۰.

● رجعت: / عقاید / فارسی

از: محمد باقر بن محمد تقی مجلسی (-
 ۱۱۱۰ ق)

احادیث مربوط به بازگشت و رجعت
 پیامبر و ائمه اطهار را به این دنیا گرد آورده و
 آنها را ترجمه و شرح نموده است.

[کتابشناسی مجلسی، ص ۲۳۷؛
 الذریعة، ۱/۹۰ و ۶۸/۱۳؛ مجلس

- باب خواهد، رجوع نماید به کتاب
بجارالانوار».
- بنگرید به نسخه شماره «۱۸۷/۱۲»
گزارش شده در جلد «۱» همین فهرست.
برای توضیح بیشتر به شماره
«۱۵۰۱۰/۲» همین فهرست رجوع شود.
- خط: نستعلیق، تاریخ کتابت: پیرامون
سده ۱۱ ق، نوع کاغذ: فرنگی، تعداد
برگ: ۳ «۸۸ ب-۹۰ الف»، تعداد سطر:
چلیپا، اندازه متن:
۱۸/۵ × ۱۸/۵ سانتیمتر.
- [الذریعة: ۳۰۸/۱۵؛ ریحانة الادب:
۱۹۱/۵]
- مأخذ: قم، مرعشی، [ف: ج ۳۹،
ص ۲۳۸]، شماره نسخه: ۱۵۴۴۱/۳.
- رساله الامام المهدي للدين
محمد ابی القاسم / - عربی
قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:
۱۵۷۳/۲ عکسی
- آغاز: بسمله و حمدله... اما بعد فکتابنا
هذا الى كافة الاخوان الاعلام والشيعة
الفضل الكرام.
- نسخه اصل: در یکی از کتابخانه های
ین
- خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ ۲ ص (۵۳-
۵۴)، ۲۴ سطر [عکسی ف: ۵۱۵۴]
- مأخذ: فنخا، ج ۱۶، ص ۴۵۸.
- الرضية الحسينية في شرح
العريضة المهدويه / كلام واعتقادات /
عربی [۳ نسخه].
- تفرشی، مراد بن علی (۹۶۵-۱۰۱۵)
(ق)
- قم: مرعشی شماره نسخه: ۱۱۷۲۴/۱
[میراث شهاب - س ۱۰ ش ۱-۲-
۲۶].
- مأخذ: دنا، ج ۵، ص ۸۲۷، ش
۱۳۹۱۷-۱۳۸۹۱۹.
- روائح المسك والعنبر في اوصاف
الامام المنتظر / شرح حديث / فارسی
فاضل همدانی، یحیی بن علی اکبر،
ق ۱۴ قری
- رساله ای است در ترجمه احادیثی چند
در مورد ولی عصر عجل الله فرجه به نقل از
کتاب های بجارالانوار و غیبت نعمانی و...
چاپ: به کوشش صفر فلاحی، قم،
۱۳۸۱ ش
- [تاریخ تفصیلی همدان ۴۱۲/۳]
قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۱۹۰
- آغاز: قال الله تبارك وتعالى في سورة
الفاطر انما يخشى الله من عباده العلماء...
انجام: امتیازات او را از سایر خلق و به
لفظ بگویی آن امام من است والسلام و

الصلوة على محمد وآله... اجمعين.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۴۷ ص، ۱۳ سطر (۱۱ × ۱۵)، اندازه: ۱۶ × ۲۲ سم [ف: ۷۶۵.۳۵]

مأخذ: فنخا، ج ۱۶، ص ۸۴۶.

● ریاض الجنة فی احوال قائم الائمة و ملاذ الامة و کاشف الغمة / کلام و اعتقادات، تاریخ معصومین / فارسی

یزدی، حسن بن ابراهیم،

دریک «مقدمه» و دوازده «روضه» و یک «خاتمه» چنان که در دیباجه دیده می‌شود ولی در متن تاروضه بیست و یکم هم هست.

[فهرستواره منزوی ۳/۱۶۶۸]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۳۹۹

آغاز: حمدله... أما بعد: این رساله ایست مشتمل بر احوال امام زمان و خلیفه‌الدوران...

انجام: و اهل آن را بقبل برسانیم و چون به بیدار رسید و شب در آنجا فرود آمدیم فصاح نبا...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۱۳ گ، ۱۷ سطر [ف: ۳۶ - ۳۳۴]

مأخذ: دنا، ج ۵، ص ۱۰۹۲،

ش ۱۴۴۶۲۸ - ۱۴۴۲۹؛ فنخا، ج ۱۷، ص ۲۹۹.

● شرح حدیث «دولت‌نافی

آخر الزمان» / شرح حدیث / فارسی

تاریخ تألیف: قرن ۱۰

در این رساله سعی شده است که دولتی که در حدیث «لکل أناس دولة و دولت‌نافی آخر الزمان» را با دولت صفویه تطبیق دهد، و برای این موضوع دوازده دلیل آورده است.

قم: عکسی مرعشی؛ شماره نسخه:

۱۳۸۱

آغاز: استفتاح ابواب فیض و اهب متعال در افتتاح هر مقال میمون فال؛ انجام: و دعاء بقاء أيام سلطنة هذا السلطان عالی الانعام لیكون وردية المفتح مسکية الختام.

نسخه اصل: کتابخانه چستریتی،

ش ۳۹۷

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: ۱۰۱۷ق؛

مجدول، دارای سرلوح رنگین؛ جلد: تیماج، ۳۲ گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۰/۵ × ۱۷ سم [فهرست عکسی مرعشی: ۱۵۴.۴]

مأخذ: دنا، ج ۶، ص ۴۱۱،

ش ۱۵۹۷۰۹؛ فنخا، ج ۱۹، ص ۴۵۹.

● شرعة التسمية فى النهى عن التسمية (منتخب) / شرح حديث /

عربى

گزیده ای است از کتاب شرعة التسمية، تألیف میرداماد، حدیث خضر که پرسش هایی از حضرت امیرالمؤمنین علی [ع] شده و آن حضرت پاسخ لازم به آن ها داده اند.

[شرعة التسمية: چاپ اصفهان، سال ۱۴۰۹ق]

قم: مرعشى؛ شماره نسخه: ۱۲۶۸۰/۵

آغاز: فى تحقيق حديث الخضر... قال اقبل اميرالمؤمنين ذات يوم ومعه الحسن بن على.

انجام: وان كان صريح ظاهره ظهر فى الانطباق على قول ارسطاطاليس والانبيا عليه والله سبحانه اعلم.

خط: نسخ و نستعليق، بی ک، تا: قرن ۱۳؛ محشى؛ رکابه دار؛ ۳ گ (۴۲) - (۴۴)، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۱ × ۱۶ سم [ف: ۲۳۲.۳۲]

مأخذ: دنا، ج ۶، ص ۱۱۷۷، ش ۱۷۷۳۵۰ - ۱۷۷۳۶۲؛ فنخا، ج ۲۰، ص ۹۹۴.

● شرعة التسمية فى زمان

الغيبة / فقه / عربى

میرداماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۰ق

تاریخ تألیف: ۱۰۲۰ق

رساله معروفی شامل بیست روایت در حرمت یاد کردن اسم و کتیه اصلی حضرت صاحب الزمان عجل الله فرجه در زمان غیبت می باشد.

آغاز: بسمله و حمدله... بعد فهذا كتاب شرعة التسمية فى زمان الغيبة التسمية فى زمان الغيبة

انجام: اللهم احملى على عفوك و لا تحملنى على عدلك برحمتك يا ارحم الراحمين و صلى الله على سيدنا و نبينا محمد و آله الطاهرين.

چاپ: مهديه اصفهان.

قم: مرعشى؛ شماره های نسخه ها: ۵۰۹۰/۱؛ ۷۵۹؛ ۲۵۱۹/۱

خط: نسخ، کا: عبدالمطلب طالقانی، تا: ۱۰۲۰ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشى از مؤلف، جلد: تیماج قهوه ای، ۱۹۹ گ (۲) پ - ۲۰۰ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰ × ۱۷/۵ سم [ف: ۱۰۴.۷]

مأخذ: فنخا، ج ۲۰، ص ۹۹۳-۹۹۴؛ دنا، ج ۶، ص ۱۱۷۷ (۱۳ نسخه)

● شوق المهدى / کلام و اعتقادات،

شعر/ فارسی

فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی،
۱۰۰۶ - ۱۰۹۱ قمری

آغاز: منت خدای را عزوجل که
نخست خلیفه بجهة خلق تعیین فرمود
پس خلق خلیفه نمود...

انجام: بدل السيئات احساناً × × و
افض لى تصدق اسمائى / بالنبى وآله
الامجاد × × سيما صاحبى و مولائى

چاپ: به اهتمام على دوانى، تهران،
مسجد جامع، ۱۳۵۴، ۱۲۰ ص؛ چاپ
دوم، همانجا: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۹۸،
۱۵۲ ص؛ در سال ۱۳۸۲ ش در رقم

قم: مرعشى؛ شماره نسخه: ۳۶۰۶ و
۳۶۶۹

خط: نسخ زیبا، بی‌ک، تا: قرن ۱۱؛
۶۳ گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱ × ۱۷ سم [ف:
۱۰ - ۷]

مأخذ: دنا، ج ۶، ص ۱۲۶۵،
ش ۱۷۹۵۱۵ - ۱۷۹۵۱۱؛ فنخا، ج ۲۱،
ص ۲۵۹ - ۲۶۰.

● صحیفه الامان المتعلقة بصاحب

الزمان علیه السلام / دعا، مدح و... / عربی

از: سید ضیاء‌الدین حسین بن حسن
بن محمد موسوی کرکی، معروف به امیر
سید حسین مجتهد ابن بنت‌المحقق

الکرکی، (متوفی: ۱۰۰۱ ه ق)

گزارش متن: کتابی است پیرامون
حضرت امام زمان علیه السلام، در ۲ باب و خاتمه
که به [شاهزاده سلطانم خانم] پیشکش
گردید. به نظر می‌رسد این کتاب همان
باشد که در الذریعه به عنوان «صحیفه
الامان فی الادعية والاحراز» آمده است.

آغاز: «یا اکرم من کل کریم، زدنی
علما و هداية و فضل... و بعد، فان دره
صدف النبوة و الرساله...»

انجام: «و علیها معولی کلمارمت
حاجة... قلت یا صاحب الزمان، اجرنی و
یا علی».

خط: نسخ، تاریخ کتابت: پیرامون
اواخر سده ۱۰ ه ق، تعداد برگ: ۱۲۹
(۱۰۳ - ۲۳۱)، تعداد سطر: ۱۵، اندازه متن:
۱۳ × ۷ سم، اندازه جلد: ۱۸/۵ × ۱۲ سم،
نوع جلد: چرم قهوه‌ای.

[الروضة النظرة فی علماء المائة
الحادية عشرة: ۱۸۳، الذریعه: ۱۵/۱۶].

مأخذ: مرعشى، ج ۴۴، ص ۳۰۰،
شماره نسخه: «(۱۷۴۳۹/۲)».

● الصحیفه المهدویة و القائمة =

هدية النملة / دعا / فارسی

در ادعیه و صلواتی که بدانها به
حضرت حجت علیه الصلاة والسلام

متوسل می توان شد و دعاهایی که از آن حضرت برای رفع گرفتاری ها روایت شده است.

آغاز: الحمد لله الذي جعل الدعوات وسيلة للمهمات والحاجات... واضح و آشکار است که وسیله فوز و رستگاری

انجام: ووسع على رزقى واجعلنى من خيار خلقك و هر حاجت که دارد بطلبید [فهرستواره منزوی ۶۲۴/۷]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۴۱۴

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی تا؛ جلد: مقوایی، ۱۱۰ گ، اندازه: ۱۴/۵ × ۲۲/۵ سم [ف: ۳۴۲.۲۶]

مأخذ: دنا، ج ۷، ص ۱۴۰، ش ۱۸۴۰۲۳؛ فنخا، ج ۲۱، ص ۵۸۸

● صلاة الجمعة / فقه / عربی

محقق کرکی، علی بن حسین، ۸۹۰ - ۹۴۰ قمری

تاریخ تألیف: ۶ محرم ۹۲۱ ق

رساله ای است در نماز جمعه در باب دوم و سوم آمده است که اصحاب ما متفق القول هستند در این که فقیه جامع الشرایط، در زمان غیبت نائب امام است، در همه مسائلی که در نیابت ذی مدخل است، و در اقامه نماز جمعه وجود امام یا نائب او شرط است بناءً على الاجماع.

آغاز: بسمله، بعد حمد لله على سوانح نعمه الغامرة والصلاة فى حبيبه محمد و عتره الطاهرة...

انجام: وليعلم ان ايام هذه المهلة عما قليل ينصرم... و فرغ من تسويدها... على بن عبد العالی...

[الذريعة ۷۵/۱۵ و ۷۶؛ دنا ۱۶۴/۷ - ۱۶۵ (۱۹ نسخه)؛ ریحانة الادب ۲۴۴/۵]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۰/۳

خط: نسخ و نستعلیق نازیبا، کا: محمد حسینی، تا: ۹۲۴ ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۱ گ (۱۶ پ - ۲۶ پ ۹، اندازه: ۱۳ × ۲۰ سم [ف: ۱۳۲.۱])

قم: مرعشی؛ شماره های نسخه: ۱۴/۴۹۳۳، ۳/۱۳۷۲۶، ۶/۱۴۰۹، ۱۱۱۱۲/۱

خط: نسخ، کا: حسین بن عبدالرحیم رستمدری، تا: ۹۶۴ ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۸ گ (۱۶۳ پ - ۱۷۰ ر)، اندازه: ۱۳ × ۱۸/۵ سم [ف: ۱۳۳ - ۱۳۳]

مأخذ: دنا، ج ۷، ص ۱۶۵؛ فنخا، ج ۲۱، صص ۷۴۷ - ۷۴۸.

● صلاة الجمعة = صلاة الجمعة فى عصر الغيبة = فضائل الجمعة و

خصوصیاتها / فقه / عربی

شهادت ثانی، زین الدین بن علی، ۹۱۱
- ۹۶۵ قمری

تاریخ تألیف: غره ربیع الاول ۹۶۲ ق
در وجوب عینی نماز جمعه در عصر
غیبت هرگاه شرایط آن مهیا شود با
استدلال بر این مطلب.

آغاز: الحمد لله الذي شرف يوم الجمعة
على سائر الاوقات وفضل صلاتها على
جميع الصلوات.

انجام: هذا آخر ما غلبه في هذه الرسالة
حامدين لله تعالى مصليين على صاحب
الرسالة محمد النبي المصطفى وآله الاطهار
صلوات الله عليهم اجمعين.

چاپ: این رساله چند بار به چاپ
رسیده است.

[الذريعة ۱۵/۷۱ و ۷۲ رقم ۴۸۰]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:

۱۳۵۴/۵ عکسی

نسخه اصل: کتابخانه چستریتی، ش
۳۷۴۲.

خط: نسخ، کا: محمد بن علی جبائی
(جباعی؟)، تا: جمعه غره شعبان ۹۶۵ ق،
جا: تبیین؛ ۲۶ ص (۳۳-۵۸)، ۱۷ سطر
[عکسی ف: ۴-۱۰۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:

۱۵۵۴/۱ عکسی

نسخه اصل: کتابخانه فخرالدین
نصیری امینی در تهران.

خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: قرن
۱۰؛ ۲۴ ص (۴-۲۷)، ۱۷ سطر [عکسی
ف: ۴-۴۷۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:

۱۰۱۶۹/۵

خط: نسخ، کا: عیسی بن درویش،
تا: قرن ۱۰، در عصر شهید دوم؛ جلد:
تیماج قهوه ای، ۲۸ گ (۴۶ ر-۷۳ ر)،
اندازه: ۲۰/۵×۱۶ سم [ف: ۲۶-۱۲۴]

قم؛ مرعشی، شماره‌های نسخه:

۱۴/۷۲۰۶، ۲/۱۳۳۶۷، ۳/۸۰۸۴،

۹/۱۳۷۸۳، ۱۰/۱۳۷۸۳، ۷/۱۴۳۲،

۵/۱۷۷۷، ۵/۱۱۱۱۲، ۶/۵۰۰۳

مأخذ: دنا، ج ۷، ص ۱۶۵،

ش ۱۸۴۶۳۶-۱۸۴۶۸۳؛ فنخا، ج ۲۱،

ص ۷۴۸-۷۵۱ (۴۸ نسخه)

● صلاة الجمعة = وجوب صلاة

الجمعة / فقه / عربی

عاملی، حسین بن عبدالصمد، ۹۱۸-

۹۸۴ قمری

رساله‌ای است در وجوب عینی نماز
جمعه در زمان غیبت با استفاده از آیات و
روایات و نقل اقوال بزرگان به وجوب در

زمان غیبت.

آغاز: بسمله، اللهم اجعلنا على الحق و الهدى وارفعنا عن الاثام وموجبات الردى.

انجام: تلك الدار الآخرة نجعلها للذين لا يريدون علواً في الأرض ولا فساداً والعاقبة للمتقين.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۱۱۲/۲

خط: نستعلیق مایل به نسخ، کا: محمد

حسین شریف فرزند محمد باقر بروئی یزدی، تا: دوشنبه ۲۹ محرم ۱۲۷۶ ق؛

کاغذ: فرنگی، ۱۱ گ (۱۵-۲۵)، ۱۷ سطر (۱۴×۷) [ف: ۲۸-۱۷۱]

مأخذ: دنا، ج ۷، ص ۱۶۶، ش

۱۸۴۶۸۴-۱۸۴۶۸۶؛ فنخا،

ج ۲۱، ص ۷۵۳.

● صلاة الجمعة (۱) - تعلیقة على

رسالة صلاة الجمعة / فقه / عربی.

تنکابنی، محمد بن عبدالفتاح، ۱۰۴۰-

۱۱۲۴ قری

تاریخ تألیف: جمعه اول ذیقعه ۱۰۹۴

ق؛ محل تألیف: مشهد مقدس

مولی عبدالله تونی رساله ای در

حرمت نماز جمعه در عصر غیبت نگاشته،

سپس مولی محمد سراب رساله موجود را

به عنوان حاشیه در ردّ تونی نگاشته

است.

آغاز: حمدله... قوله فالجواب عن الرواية الاولى الخ اقول لفظ الفرض اظهر في الدلالة على الوجوب الاصطلاحی

انجام: ... وظهر بما ذكرنا ان ظاهر

هذين الشيخين القول ما يوجب العینی

في الكتابین.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:

۱۳۱۲۵/۱

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ:

فرنگی، ۹ گ (۱-۹)، ۲۰ سطر، اندازه:

۱۱/۵×۶ سم [ف: ۳۳-۲۴۶]

مأخذ: فنخاج ۲۱، ص ۷۷۱-۷۷۲

● صلاة الجمعة (۲) / فقه / عربی

تنکابنی، محمد بن عبدالفتاح، ۱۰۴۰-

۱۱۲۴ قری

تاریخ تألیف: اواخر رمضان ۱۱۰۶ ق

مؤلف ابتداء رساله فارسی در نماز جمعه

نوشت که در واقع ردّی بر آراء آقا جمال

الدین محمد خوانساری بود و از رعایت

برخی از دقایق علمی عاری بود، سپس

اقدام به تألیف این رساله کرد برای اثبات

وجوب عینی نماز جمعه در زمان غیبت.

آغاز: الحمد لله الذي شرف الجمعة

على غيرها من الزمان والاقوات وفضلها

على سائر العبادات والصلوات...

انجام: فان بقى لك ريب فارجع الى رسالة كتبها فى الاخبار والاجماع چاپ: با تحقیق رسول جعفریان، در دوازده رساله فقهی درباره نماز جمعه در روزگار صفوی، قم، انصاریان، ۱۳۸۱ ش. [الذریعة ۸۰/۱۵ و ۸۱؛ محقق خوانساری ۴۸۸ و ۴۸۹]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۵۸۷/۳

خط: نستعلیق، کا: محسن بن حسن گیلانی، تا: ۱۱۰۶ق؛ جلد: تیماج قهوه ای، ۱۳۹ گ (۳۸ پ-۱۷۶ پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۵/۱۶سم [ف: ۱۷-۱۶۲]

قم: مرعشی؛ شماره‌های نسخه: ۶۳۳۰، ۱۳۱۲۵/۲، ۴۹۰۷

مأخذ: دنا، ج ۷، ص ۱۷۰، ش ۱۸۴۷۹۱-۱۸۴۸۲۲؛ فنخا، ج ۲۱، ص ۷۷۲-۷۷۴ (۳۲ نسخه).

● صلاة الجمعة / فقه / عربی

ناشناخته:

آغاز: اعلم ان الكلام فى وجوب الجمعة و تحريمها فى زمان الغيبة يتوقف على بيان فوائد.

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۲۶ ق [نسخه پژوهی: ۳-۱۰۱]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:

۷۴۰۸/۵

مأخذ: فنخا، ج ۲۱، ص ۷۸۷-۷۸۹.

● صلاة الجمعة = البلغة فى اعتبار اذن الامام فى شرعية صلاة الجمعة / فقه / عربی

کرکی، حسن بن علی، ق ۱۰ قمری

تاریخ تألیف: اول شعبان ۹۶۶ ق

در عدم جواز اقامه نماز جمعه در عصر غیبت و این که مشروط باذن امام عجل الله فرجه می باشد.

آغاز: الحمد لله الذى أحق الحق بفضله العميم وأبطل الباطل بظفه الجسيم.

انجام: فى تفسيره الصغير المسمى بالجوامع قولاً ثالثاً بانها الفجر لانها... ناتمام

[الذریعة ۱۴۶/۳؛ طبقات اعلام الشيعة (قرن ۱۰) ص ۵۷]

۱. قم: مرعشی؛ شماره نسخه:

۱۱۱۱۲/۴

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد

شريف بن محمد باقر، بفرویی یزدی، تا:

قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام، کاغذ: فرنگی، ۱۸

گ (۳۳-۵۰)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۷

سم [ف: ۲۸-۱۷۲]

۲. قم: مرعشی؛ شماره نسخه:

۴۶۹۷/۱

آغاز: برابر.

انجام: ولتقتصر علی ما وعدنا بایراده
فی هذه الرسالة خوفاً من الاطالة.

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج
قهوه ای، ۲۹ گ (۱پ - ۲۹پ)، اندازه،
۱۹×۱۲/۵ سم [ف: ۱۲-۲۸۳]

مأخذ: دنا، ج ۷، ص ۱۶۶؛ فنخا، ج ۲۱،
ص ۷۵۳

● صلاة الجمعة = نفی الوجوب

العینی لصلاة الجمعة فی زمن الغیبة /

فقه / عربی

تونى، عبدالله بن محمد، ۱۰۷۱ قری

تاریخ تألیف: نیمه شعبان ۱۰۵۸ ق

مؤلف دراین رساله به نفی وجوب

عینی نماز جمعه در زمان غیبت استدلال
می کند.

آغاز: بسمله و حمدله... و بعد فهذه

رسالة مختصر فی بیان نفی وجوب العینی

لصلاة الجمعة فی زمن الغیبة

انجام: ولیکن هذا آخر ما اوردناه فی

هذه الرسالة.

چاپ: دوازده رساله فقهی درباره نماز

جمعه از روزگار صفوی، رسول جعفریان،

قم، انصاریان، ۱۳۸۱ ش

- [الذریعة ۱۵/۷۴-۷۵]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:

۱۳۱۲۵/۳

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ:
فرنگی، جلد: مشکی مذهب، ۷۶ ص
(۱۸-۹۳)، ۲۰ سطر (۵/۱×۶)، اندازه:
۱۲×۵/۱۸ سم [ف: ۳۳-۲۴۸].

مأخذ: دنا، ج ۷، ص ۱۶۷،
ش ۱۸۴۷۱۱-۱۸۴۷۲۳؛ فنخا، ج ۲۱،
ص ۷۵۷-۷۵۸

● صلاة الجمعة = نماز جمعه / فقه /

فارسی

تستری، حسنعلی بن عبدالله، -

۱۰۷۵؟ قری

وی در این رساله مختصر استدلالی،

اقامه نماز جمعه را در عصر غیبت امام علیؑ
حرام و بدعت دانسته و با چهارده بحث به
ردّ ادله مخالفان خویش پرداخته است.

آغاز: بسمله. بعد از سپاس و ستایش

بی قیاس حضرت واجب الوجود و مفیض

الخير والوجود...

انجام: عصمنا الله وایاکم من آفة

الاثام و علی بن اتبع الهدی التحیة و

السلام.

چاپ: میراث بهارستان، دفتر دوم، با

تصحیح محمد حسین اسدی، ص

۸۸۵-۹۱۱، تهران.

[الذریعه ۶۹/۱۵؛ مقدمه‌ای بر فقه شیعه ۲۳۹؛ طبقات اعلام الشیعه قرن ۱۱ ص ۱۵۰-۱۵۲؛ فهرستواره منزوی ۴۰۶/۹] قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۸۶/۶ و ۸۸۳۹/۳

تذکر: نام مؤلف به استناد فهرست عکسی مرعشی ۴۳۹/۳ ذکر شد. خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸ گ (۶۷ پ-۷۴ پ)، اندازه: ۲۳×۱۵ سم [ف: ۲۳-۲۶] و [عکسی ف: ۳-۴۳۹].

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۲۶۰/۱، مأخذ: دنا، ج ۷، ص ۱۶۷، ش ۱۸۴۷۰-۱۸۴۷۱؛ فنخا، ج ۲۱، ص ۷۵۸-۷۵۹.

● صلاة الجمعة = نماز جمعه / فقه /

فارسی

آقا جمال خوانساری، محمد بن حسین، - ۱۱۲۵ قمری اهدابه سلطان سلیمان صفوی (۱۰۷۷-۱۱۰۵ق)

تاریخ تألیف: ذیقعد ۱۰۸۱ق؛ محل تألیف: اصفهان رساله‌ای کوتاه و مختصر در نفی وجوب عینی نماز جمعه که در یک «مقدمه» و سه «فصل» تنظیم نموده

است.

آغاز: حمد بیحد و ثناء بیعد واجب الوجودی را سزد که معرفت ذات فایض الانوارش بر همه واجبات مقدم است...

انجام: این است آنچه به نظر رسید از دلایل قول بوجوب عینی و بحمدالله ضعف آنها بوضوح پیوست.

چاپ: ضمن الرسائل، با تحقیق علی اکبر زمانی نژاد، ۱۳۷۸ ش، از طرف کنگره بزرگداشت آقا حسین خوانساری

[الذریعه ۷۹/۵؛ دنا ۴۲۰/۱۰-۴۲۱-۴۲۰] (با نام نماز جمعه ۴۰ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۴۰۵/۹

- قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۴۰۳، ۹۵۰۹/۱، ۱۲۰۴۶/۱، ۶۳۳۸.

مأخذ: فنخا، ج ۲۱، ص ۷۶۳.

● الظفرية فی غنية الحضریة = جواز

التسمية فی زمان الغيبة / کلام و اعتقادات، شرح حدیث / عربی

رساله‌ی است در شرح و تفسیر حدیثی که از امام زمان عجل الله فرجه وارد شده که: «من سمانی باسمی فقد کفر» که برخی با استفاده از حدیث مذکور نام بردن از اسم امام زمان عجل الله فرجه را در همه اعصار حرام دانسته‌اند ولی مؤلف، حدیث مذکور را مختص به زمان غیبت صغرا

دانسته و این رساله را در ردّ گفتار قائلین به حرمت نگاشته است در یک «مقدمه» و چند «فصل»: مقدمه در بیان سبب عروض و صدور این خبر؛ فصل ۱. تحقیق معنی خبر؛ فصل ۲. اشکالات (دوازده اشکال)؛ فصل ۳. جواب اشکالات (سی و شش جواب)، در جواب آخر چند حدیث می آورد در تأیید این مطلب که تلفظ به اسم عیسی ندارد. غیر از «شرعة التسمیة» میرداماد است.

● العرف الوردی فی اخبار

المهدی علیه السلام / حدیث / عربی

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری

این رساله از «اربعین» ابونعیم اصفهانی احمد بن عبدالله که در حالات حضرت مهدی آل محمد علیهم السلام نگاشته خلاصه شده و مطالبی نیز بر آن افزوده شده است. آیات و روایاتی که درباره آن حضرت وارد گردیده گردآوری شده است. آغاز: بسمله، الحمد لله و سلام علی عباده الذین اصطفی هذا جزء جمعت فيه الاحادیث والاثار الواردة فی المهدی لخصت فيه الاربعین.

انجام: اورد القرطبی فی التذکرة ان المهدی ینخرج من المغرب الاقصى فی قصة

طویلة و لا اصل لذلك.

چاپ: این رساله ضمن «الحاوی للفتاوی» سیوطی در بیروت ۱۳۹۵ ق (ص ۵۷ تا ۸۷) چاپ شده.

قم: مرعشی، شماره نسخه: ۱۳/۱۴۷۰ عکسی.

نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در مادرید اسپانیا، ش ۱۵۴۵.

خط: نسخ، بی کا، بی تا، ۲۰ ص (۹۲-۱۱۱) سطر (عکسی ف: ۴-۳۳۳)

دنا، ج ۷، ص ۴۶۲، ش ۱۹۱۰۹۶؛ فنخا، ج ۲۲، ص ۵۶۷.

● عصمة الامام المهدی علیه السلام

الأحادیث / کلام و اعتقادات / عربی

بهارى همدانى، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۷۷ - ۱۳۳۳ قمری

مؤلف در خصوص مطلبی درباره عصمت امام مهدی علیه السلام که در کتاب «دراسات اللیب فی الأسوة الحسنة بالحییب» تألیف «محمد معین بن محمد امین السندی» آمده است توضیحاتی نگاشته و آن را نقد نموده است.

آغاز: بسمه تعالی و حمد و عن العلامة محمد معین بن محمد امین السندی فی کتاب دراسات اللیب فی الأسوة الحسنة بالحییب

انجام: واتضم الى ذلك ضعيف ولما
يروى من ورعه وتقواه فلا مانع من قبوله
انتهى.

[معجم المؤلفين ۹/۹۲]

۱. قم: مرعشی؛ شماره نسخ:

۱۲۳۰۶/۲

خط: شکسته نستعلیق، کاتب =

مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، محشی: کاغذ:

فرنگی، جلد: تیماج، ۱۰ گ (۶۸، ۷۷)، ۱۸

۱۹ سطر (۸ × ۱۴)، اندازه: ۱۱ × ۱۷ سم

[ف: ۳۱ - ۱۷۷]

۲. قم: مرعشی؛ شماره نسخه:

۱۲۲۷۸/۳

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا:

۱۳۳۱ ق، جا: همدان؛ جلد: تیماج مشکی

مذهب، ۹ گ (۲۲۳ - ۲۳۱)، ۱۹ سطر

(۹ × ۵/۵)، اندازه: ۱۶/۵ × ۲۲ سم

[ف: ۳۱ - ۱۲۹]

مأخذ: دنا، ج ۷، ص ۵۲۰،

ش ۱۹۲۵۰۷ - ۱۹۲۵۰۸؛ فنخا، ج ۲۲،

ص ۵۲.

● العصمة والرجعة = جواب محمد

علی میرزا/ کلام واعتقادات / عربی

احسائی، احمد بن زین الدین، ۱۱۶۶

- ۱۲۴۱ قری

تاریخ تألیف ۲۱ ربیع الاول ۱۲۳۱ ق

در اثبات عصمت و رجعت پیامبر و
اهل بیت علیهم السلام است. مسأله عصمت
ضمن یک «مقدمه» و ۱۳ «فصل» و
«خاتمه» صورت گرفته.

آغاز: الحمد لله جزیل النعماء والآلاء
وجمیل الافضال والعطاء وحسن البلاء و
جلیل العظمة والكبرياء.

انجام: مما لا اشکال فيه والحمد لله رب
العالمین و صلی الله علی محمد وآله
الطاهرین.

چاپ: دارالسلطنه تبریز، سنگی،

۱۲۷۳ ق، رحلی (جوامع الکلم: ج ۱؛

قسم ۱؛ صص ۱۱۱۱۴)؛ کربلا، ۱۲۹۲ ق

[فهرست کتب مشایخ ۲۷۴ ش، ۵۷؛

مشار، مؤلفین ۱/۳۴۵؛ مکتبه امیرالمؤمنین

۵۶۰/۲ و ۵۶۷/۲]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۸۷۵،

۱۸۲۰۱۲/۱.

مأخذ: دنا، ج ۷، ص ۵۲۲؛ فنخا،

ج ۲۲، ص ۶۸۲.

● عقد الدرر فی اخبار الامام

المنتظر/ کلام واعتقادات / عربی

سلمی، یوسف بن یحیی، - ۶۸۵ قری

تاریخ تألیف ۶۵۸؛ محل تألیف:

دمشق

کتابی است مفصل در اخبار و روایات

● **علامات المهدی / کلام و**

اعتقادات / فارسی

صدرالدین قونیوی، محمد بن

اسحاق، ۶۰۷. ۶۷۳ قمری

رساله‌ای است در بیان علامت‌های

حضرت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه که مؤلف از

روایات معتبر سود جسته است.

آغاز: بعد از حمد باری تعالی...

احادیث کثیره و اخبار صریحه در حق

مهدی و شأن او ثابت شده با اسانید

معتبره که جمله آن احادیث متضمن شرح

احوال وی است.

انجام: ویتحققون وجود المهدی و

ظهوره غیرذکر من الآیات المنبهة علیها

بلسان النبوه والتحقیق والله ولی العصمة

والتحقیق.

[هدیه العارفين: ۱۳۰/۲]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:

۱۳۲۱۲/۱۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۴۲ق؛

مصحح: کاغذ: شرقی، ۹گ (۱۹۱پ -

۱۹۹پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰ × ۱۵ سم

[ف: ۳۹۵.۳۳]

مأخذ: دنیا، ج ۷، ص ۵۷۳،

ش ۱۹۳۶۴۶؛ فنخا، ج ۲۲، ص ۸۲۰.

● **علامات ظهور / حدیث / عربی**

درباره امام دوازدهم شیعیان، طبق روایات

اهل سنت. دارای دوازده «باب».

آغاز: ... بعد، جرت مذاکره بین بعض

الاخوان فی انه قد قتل المؤمن من الناس و

کثر الخوان [الاخوان] وارتفعت الاسعار و

قلت البرکات.

انجام: فما وجد فی ذلك من خطأ

فلیصلحه بفضلہ من علم وجه الصواب

فیه ورام وکان فیه من صواب قرب رميته

من غیر رام، تمت.

چاپ: چاپ بیروت، ۱۴۰۳ق؛ قاهره،

مکتبه عالم الفکر، محقق: عبدالفتاح محمد

الحلو، ۱۳۹۹ق.

[ایضاح المکنون ۱۰۸/۲؛ عقد الدرر:

چاپ بیروت، ۱۴۰۳ه؛ الاعلام: ۲۵۷/۸،

ریحانة الادب ۳۷۳/۵ ایضاح المکنون:

۱۰۸/۲؛ معجم المؤلفين: ۳۴۳/۱۳]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۹۳۰؛

۱۲۳۲۵/۱.

خط: نسخ، کا: حاجی حسین بن

محمد، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد:

تیماج، ۲۱۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۷/۵ ×

۱۳/۵ سم [ف: ۳۲ - ۸۰۷]

مأخذ: دنیا، ج ۷، ص ۵۴۰،

ش ۱۹۲۹۳۹ - ۱۹۲۹۴۳ (نسخه)، فنخا،

ج ۲۲، ص ۷۴۱.

شیخ علی، ق ۱۳ قری

رساله کوتاهی است شامل روایتی از امیرالمؤمنین امام علی علیه السلام در بیان وقایع آخرالزمان، که در عنوان آن آمده است
قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه عکسی:
۱۱۸۲/۳۵

آغاز: قال رحمة الله عليه رأيت رسالة معمولة لبيان علامات آخرالزمان وخروج مولانا وسيدنا حضرة محمد المهدي بن الحسن صلوات الله عليه... انجام: ثم سكت عليه السلام ساعة طويلة واستغاث الناس بالبكاء فقال جابر بن عبد الله وما بعد ذلك يا مولاي يا امير المؤمنين فقرأ عليه السلام هذه الآية ان الله عنده علم الساعة الآية.

نسخه اصل: فرهنگستان علوم آذربایجان باکو، ش ۱۴۰ M (۸۲۰) خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ ص (۹۶) [عکسی ف: ۴۱۹۳]

مأخذ: دنا، ج ۷، ص ۵۷۲، ش ۱۹۳۶۴۱-۱۹۳۶۴۰؛ فنخا، ج ۲۲، ص ۸۱۹.

● **علايم الظهور** = رجعت = ترجمه و شرح چهارده حدیث / حدیث، فارسی از: علامه مجلسی، مولی محمد باقر بن محمد تقی، (؟- م/ ۱۱۱۰ هـ ق).

آغاز: «بسمه، الحمد لله رب

العالمین... اما بعد، چنین گوید... که چون بر کافه ارباب فطنت و ذكاء و عامه اصحاب بصیرت و اعتلا، ظاهر و هویدا است...».

انجام: «پس دست بران راست خود سه مرتبه می‌زنی و سه مرتبه می‌گویی: العجل العجل یا مولای یا صاحب الزمان...».

بنگرید به نسخه‌های «۱۸۷/۱۲، ج ۱ و ۱۵۱۰/۱۲ فهرست نسخه‌های خطی مرعشی ج ۳۸، ص ۲۸.

نوع خط، نسخ و نستعلیق، تاریخ کتابت: پیرامون سده ۱۳ هـ ق. نوع کاغذ: فرنگی، تعداد برگ: ۴۴ (۴۸ ب- ۹۰ ب)، تعداد سطر: ۲۱ اندازه متن: ۱۵/۵ × ۸ سانتیمتر.

[الذریعه: ۳۰۸/۱۵؛ ریحانة الادب: ۱۹۱/۸؛ فهرستگان نسخه‌های خطی حدیث و علوم حدیث شیعه: ۹۳/۴- ۹۹؛ فهرستواره دست‌نوشته‌های ایران: ۱۳۵/۱-۱۳۸].

مأخذ: مرعشی: ج ۴۲، ص ۱۰۷، شماره نسخه: «(۱۶۵۷۳/۲)»؛ و ص ۳۶۸، شماره نسخه: «(۱۶۷۱۲/۱)».

رساله‌ای است در ترجمه و شرح ۱۴ حدیث که ۲ حدیث در بشارت ظهور

سلطنت صفویه است و ۱۲ حدیث دیگر در بشارت ظهور و احوال امام زمان و مسئله رجعت آنه علیه السلام می باشد.

خط: نستعلیق - تاریخ کتابت: ۱۲۴۱ هـ، کاغذ: فرنگی تعداد برگ: ۶۳ (۱۷-۷۹) تعداد سطر: ۱۴، اندازه متن: ۱۵×۹ سانتیمتر.

مأخذ: قم؛ مرعشی، [ف: ج ۳۸، ص ۲۸]، شماره نسخه: ۱۵۰۱۰/۲.

● **علائم الظهور/ کلام و اعتقادات/ عربی**
ناشناخته:

دربارهٔ علائم ظهور حضرت حجة بن الحسن علیه السلام با استفاده از علم حروف و اشاراتی که مؤلف از بعضی از روایات استفاده کرده است.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۵۶۱/۴.

آغاز: الحمد لله الذی اطلع شمس الغیوب من خنادس القلوب والصلاة علی مزیل الخطوب و مزیح الکروب. انجام: والصلاة علی رسول الله ماقام الخزام و ناح الحمام و علی اولاده الکرام.

خط: نسخ، بی ک، بی تا؛ مجداول؛ جلد: تیماج، ۶ گ (۲۶ پ - ۳۱ ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹ سم [ف: ۱۴۶.۷]

مأخذ: دنا، ج ۷، ص ۵۶۴؛ فنخا، ج ۲۲، ص ۸۲۵.

● **علائم الظهور = شرح احادیث علائم الظهور/ کلام و اعتقادات/ فارسی**
بهارى همدانى، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۷۷ - ۱۳۳۳ قمری

ترجمه و شرح احادیث کتاب «علائم الظهور» تألیف خود مؤلف است؛ در چهار «فصل».

آغاز: الحمد لله رب العالمین... و بعد چنین گوید محمد باقر... به واسطه شیوع اراجیف در میان عوام، ترجمه و بیان جمله از احادیث علائم ظهور

انجام: در اول پاییز است که خرما را نچیده، باران فاسد می سازد او را؛ پس رمضان صیحه آخر پاییز یا اول زمستان خواهد بود.

۱. قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۳۵۰/۱.

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، محشی؛ ۵۰ گ (۱ - ۵۰)، ۱۶ سطر، اندازه: ۷×۱۳ سم [ف: ۲۴۲.۳۱]

۲. قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۳۵۱/۱.

خط: شکسته نستعلیق، کاتب =

مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ محشی به خط مؤلف؛
۵۵ گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۷ × ۱۴ سم [ف:
۲۴۴.۳۱]

مأخذ: دنیا، ج ۷، ص ۵۶۴،
ش ۱۹۳۴۹۴؛ فنخا، ج ۲۲، ص ۸۲۴ -
۸۲۵.

● **علائم آخرالزمان / کلام و اعتقادات**

/ عربی

نسیمی، عماد الدین، ۷۷۱ -
۸۲۰ قری

بیان مختصری از علایم ظهور امام
مهدی علیه السلام و علائم آخرالزمان است و نیز
برخی علائم و ملاحم از دیدگاه نگارنده
آن است.

[فارسنامه ناصری ۱۵۱/۲؛ عثمانی
مؤلفری ۴۳۲/۲-۴۳۳؛ لغت نامه دهخدا
(ماده نسیمی)؛ قاموس الاعلام
۴۵۷۶/۶]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ذیل ۶۷.
آغاز: بسمله، قال السيد النسیمی،
کلام طویل لکن ملخصه هذا: الحمد لله
الملك العلام، المنعم المتطول بالكرم والجود
والاحسان.

انجام: و جميع ما قلته بعد الامد الذي
يظهر سره؛ قد تم خبره والله اعلم.

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۹؛ جلد:

تیماج، آگ (۲۶۰ ر- ۲۶۰ پ)، ۱۴ +
۱۷ سطر (۱۱/۵ × ۱۳/۵)، اندازه:
۱۳/۵ × ۱۸ سم [میراث شهاب: س ۱۳
ش ۱ و ۲ - ۱۶۶]

مأخذ: فنخا، ج ۲۲، ص ۸۲۳.

● **الغیبة = ملاء العیبة فی طول**

الغیبة / حدیث / عربی

از ابن ابی زینب، ابو عبدالله محمد بن
ابراهیم بن جعفر، نعمانی، (متوفی:
۳۴۹ ق).

آغاز: «حدثنا الشيخ ابوالفرج...
الحمد لله رب العالمين الهادي من يشاء الى
صراط المستقيم المستحق الشكر من عباده
باخراجه ايام من العدم الى الوجود».

انجام: «و لا يزيغ قلوبنا بعد اذ هدانا و
ان يهب من لدنا رحمة انه كريم وهاب».
این کتاب در سال ۱۳۱۸ و ۱۳۹۷ هـ
در تهران؛ و ۱۳۸۳ هـ در تبریز؛ و در سال
۱۴۰۳ و در بیروت چاپ و منتشر شده
است.

نوع خط: نسخ؛ تاریخ کتابت: ۱۲۷۹
هـ ق. نوع کاغذ: شرقی، تعداد برگ: ۸۱،
تعداد سطر: ۱۱، اندازه متن: ۱۵/۵ × ۹ سم،
اندازه جلد: ۲۲ × ۱۶ سم، نوع جلد: تیماج
قهوه‌ای روشن ضربی مجدول با ترنج و
سرترنج با گل و بوته.

محمد رضا حسینی صفایی، تا: ۱۳۲۹ق؛
اص (۱۴۱)، ۲۲ سطر [عکسی ف:
۳۹۳.۴]

مأخذ: دنا، ج ۷، ص ۸۱۹؛ فنخا،
ج ۲۳، ص ۴۸۳.

● الغيبة = الدلیل علی وجود الامام
المنتظر عجل الله فرجه / کلام و اعتقادات / عربی
مفید، محمد بن محمد بن نعمان،
۳۳۶ - ۴۱۳ قمری

شخصی می پرسد: چه دلیلی بر وجود
امام عجل الله فرجه هست با اینکه مسلمانان در
وجودش اختلاف زیاد دارند؟ مفید در
این رساله پاسخ این مسأله را آورده است.
آغاز: ... سأل سائل الشيخ المفید
رضی الله عنه فقال ما الدلیل علی وجود
الامام صاحب الغيبة عجل الله فرجه ؟
انجام: وان الحجة لا يكون الا
معصوما من الخطا والزلل لا يجوز علیه ما
يجوز علی الامة وكانت المنازعة فيه لا فی
الغيبة فاذا سلم ذلك كانت الحجة لازمة
فی الغيبة.

چاپ: در جلد هفتم مصنفات شیخ
مفید با تحقیق علاء آل جعفر، قم، ۱۴۱۳ق
منتشر شده

[الذريعة: ۱۶/۸۰ - ۸۱ و ۲۰/۳۸۸ و
۳۹۰ و ۳۹۵؛ مكتبة امير المؤمنين ۲/۵۷۰].

ویژگی ها: توسط حاج میرزا یحیی بن
محمد شفیع اصفهانی در حاشیه تصحیح
شده.

[دایرة المعارف اسلامی: ۲/۶۶۰ -
۶۶۱؛ الذريعة: ۱۶/۷۹].

مأخذ: مرعشی، ج ۴۳، ص ۲۰۵،
شماره نسخه: «(۱۷۰۶۵)»؛ ج ۲۶، شماره
نسخه: (۳/۱۰۲۰۴).

● الغيبة (فصل فی) / کلام و
اعتقادات / عربی
علم الهدی / علی بن حسین، ۳۵۵ -
۴۳۶ قمری

آغاز: فصل فی الغيبة. قال (رضی الله
عنه) ان قالوا ان قلتم: ان الامام موجود، و
انه يظهر و يفعل و يصنع.
انجام: فالواجب أن يكون الاشتغال
بتصحیها أكثر.

چاپ: ضمن رسائل الشریف المرتضی،
قم، دارالقرآن الکریم، ۱۴۰۵ق، تحقیق
مهدی رجائی، الجزء الثالثة، ص ۱۴۴ -
۱۴۵.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:
۱۴۹۷/۴۸ عکسی.

نسخه اصل: آستان قدس رضوی،
ش ض ۲۱۵۰۹.

خط: نسخ، کا: سید احمد بن

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:
۱۲۸۰۷/۲؛ ۱۲۸۰۷/۱۸؛ ۷۸/۱۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد:
تیماج، ۳ گ (۱۶۶۶ - ۱۶۶۸)، ۱۷ سطر،
اندازه: ۱۲ × ۱۸/۵ سم [ف: ۹۶:۱]
مأخذ: دنا، ج ۷، ص ۸۱۸؛
ش ۱۹۹۵۵۶ - ۱۹۹۵۵۲؛ فنخا، ج ۲۳،
ص ۴۸۰.

● الغيبة = جواب مسألة فی الغيبة /
کلام و اعتقادات / عربی

مفید، محمد بن محمد بن نعمان، ۳۳۶
- ۴۱۳ قمری

نام کتاب بربرگ آغاز نسخه، چنین
آمده: «معارضة للشيخ مع بعض رؤساء
اهل السنة فی الغيبة».

آغاز: قال الشيخ المفید حضرت مجلس
رئيس من الرؤساء فجرى كلام فی الامامة
فانتهى الى القول فی الغيبة فقال صاحب
المجلس: أليست الشيعة تروى عن جعفر
بن محمد عليه السلام انه لو اجتمع للامام عدة
اهل البدر ثلاثمائة وبضعة عشر رجلا
لوجب عليه الخروج بالسيف.

انجام: ... من ترك اقامة الحدود وتنفيذ
الأحكام لما بيناه ممن خالفهم ووصفناه و
هذا واضح والله الموافق للصواب، تمت.

چاپ: در جلد هفتم مصنفات شیخ

مفید چاپ شده

[الذريعة: ۸۰/۱۶ - ۸۱]

۱. قم: مرعشی؛ شماره نسخه:
۷۸/۱۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد:
تیماج، ۳ گ (۱۶۶۱ - ۱۶۶۳)، ۱۷ سطر،
اندازه: ۱۲ × ۱۸/۵ سم [ف: ۹۵:۱]

۲. قم: مرعشی؛ شماره
نسخه: ۱۲۸۰۷/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۳۴ ق؛
تملك: شيخ محمد امين صدر الاسلام
خوئی به تاريخ ۱۳۳۴؛ ۳ گ (۲۱ پ -
۲۳ ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۹ × ۱۵/۵ سم
[ف: ۳۲ - ۵۲۲]

۳. قم: مرعشی؛ شماره نسخه:
۱۲۸۰۷/۱۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۳۶ ق؛ ۴ گ
(۵۹ ر - ۶۲ ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹ ×
۱۵/۵ سم [ف: ۳۲ - ۵۳۰]

مأخذ: دنا، ج ۷، ص ۸۱۸؛
ش ۱۹۹۵۴۸ - ۱۹۹۵۴۴؛ فنخا، ج ۲۳،
ص ۴۸۱

● الغيبة = سبب استتار الامام =
سبب طول غيبة الامام / کلام و
اعتقادات / عربی

مفید، محمد بن محمد بن نعمان، ۳۳۶

۴۱۳ قری

ص ۴۷۹ - ۴۸۰.

● الغیبة / کلام و اعتقادات / عربی

شیبانی، ماجد بن فلاح، ق ۱۰ قری
در این که امام مانند وجود پیامبر لطف
الهی است و غیبت وی شری است که در
نتیجه اعمال زشت بندگان روی می دهد،
و ضمناً تحلیلی است از سبب غیبت امام
زمان ع.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰/۱۵۱
آغاز: اعلم أن غیبة الامام المعصوم
لیس من الله لان ذلك مخالف لمقتضى
حکمه ولا من الامام لثبوت عصمته.

انجام: وجعلنا من عدده ومدده و
اتباعه فی الدنيا والآخر.

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۱۱۶ ق، جلد:
مقوایی، ۳ گ (۳۳۲ پ - ۳۳۴ پ)،
۱۵ سطر، اندازه: ۱۲ × ۱۸ سم [ف:
۳۵۹۱۳]

مأخذ: دنا، ج ۷، ص ۸۲، ش
۱۹۹۶۰۳ فنخا، ج ۲۳، ص ۴۸۵.

● الغیبة = شرح حدیث «من مات و
هو لا یعرف امام زمانه» / کلام و
اعتقادات / عربی

مفید، محمد بن محمد، ۳۳۶ -
۴۱۳ قری

شرحی است بر حدیث مشهور «من

بعضی از مخالفین می پرسند که چرا
امام عصر ع در این مدت دراز غایب
است و باقی امامان با این که ترس بر آنان
بیشتر بود چنین غیبتی نداشته اند؟ شیخ
مفید در رساله حاضر بدین شبهه پاسخ
می گوید.

آغاز: و صلواته علی سیدنا محمد و آله
الطاهرین سأل بعض المخالفین فقال ما
السبب الموجب لاستتار امام الزمان و
غیبتة...

انجام: فما كان فی ذلك جوابكم فهو
جوابنا فی ظهور السلف من آباء صاحب
الزمان واستتاره و غیبتة فلا یجد من ذلك
مهرباً...

چاپ: در ۱۴۱۴ ق از سوی کنگره شیخ
مفید تحقیق و در قم چاپ شده

[الذریعة: ۱۶/۸۰ - ۸۱؛ مکتبة
امیر المؤمنین ۲/۵۷۱]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:
۱۲۸۰۷/۵؛ ۱۲۸۰۷/۱۷؛ ۷۸/۱۷

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد:
تیماج، ۴ گ (۱۶۳ پ - ۱۶۶ ر)، ۱۷ سطر،
اندازه: ۱۲ × ۱۸/۵ سم [ف: ۹۵۱]

مأخذ: دنا، ج ۷، ص ۸۱۸؛
ش ۱۹۹۵۴۸ - ۱۹۹۵۴؛ فنخا، ج ۲۳،

۱۹۹۵۴۰-۱۹۹۵۴۲؛ فنخا، ج ۲۳، ص
۴۷۸-۴۷۹.

● الغيبة = غیبت نعمانی / حدیث /

عربی

ابن ابی زینب، محمد بن ابراهیم، -
۳۶۰؟ قری

تاریخ تألیف: ذیحجه ۳۴۲ق؛ محل
تألیف: حلب

احادیث و روایت‌هایی که درباره
غیبت حضرت حجت عجل الله فرجه و سبب آن و
احوال شیعه در آن عصر، روایت شده با
اسانید آن‌ها در ابوابی چند گردآوری شده
است.

آغاز: حدثنا الشيخ ابو الفرج محمد بن
علی بن یعقوب بن ابی القرة...

انجام: وان یثبت بالقول الثابت...
تسلیما کثیرا

چاپ: مشارعربی، صص ۷۳۱ -

۷۳۲؛ ایران، تهران، ۱۳۱۸ق، سنگی،

وزیری بزرگ، ۱۸۲ص؛ ایران، تبریز،

۱۳۸۳ق، سنگی، خستی، ۱۶+۱۸۱+

۳ص (چاپ افست از روی چاپ ۱۳۱۷،

به خط محمد قمی).

[الذریعة ۱۶/۷۹ رقم ۳۹۸؛ ریحانة

الأدب ۷/۳۴۸]

قم: مرعشی، شماره نسخه:

مات وهولا يعرف امام زمانه» که در آن
مؤلف قائل شده است که وجود امام در هر
عصری لازم و در این زمان حضرت
ولی عصر عجل الله فرجه می باشد.

آغاز: الحمد لله و صلواته [علی] عباده
الذین اصطفی و بعد سأل سائل فقال
اخبرونی عما روی عن النبی صلی الله
علیه و آله انه قال من مات وهولا يعرف
امام زمانه مات میتة جاهلیة.

انجام: وهذا مما لا یذهب الیه مسلم و
لا ملی فیعلم بذلك بطلان ما ظنه الخصوم
وتوهموه علی الظنة والرجوم وباللله
التوفیق.

چاپ: به سال ۱۴۱۴ق، از سوی کنگره
شیخ مفید تحقیق و درقم چاپ شده

[الذریعة: ۱۶/۸۰-۸۱؛ معجم
المطبوعات النجفیة ۱۵۹]

قم: مرعشی؛ شماره‌های نسخه:

۲۱/۲۵۵؛ ۱۵/۷۸؛ ۱۵/۱۲۸۰۷؛

۱۵/۲۴۳؛ ۳/۱۲۸۰۷.

خط: نسخ، کا: عبد الحمید بن محمد

بن محمد مقیم خطیب عبد العظیمی، تا:

۱۷ ربیع الثانی ۱۰۵۶ق، جلد: مقوایی، ۱۳

گ (۱۶۰ پ - ۱۷۲ پ)، ۲۳ سطر، اندازه:

۱۳×۵/۲۵ سم [ف: ۲۸۶۱].

مأخذ: دنا، ج ۷، ص ۸۱۸، ش

۱۳۸۹۱/۳، ۱۰۲۰۴/۳

خط نسخ و نستعلیق، کا: ابولقاسم
بن حسین علی شریف قزوینی، تا: با
تاریخ ۱۲۶۱ق، افتادگی: انجم، ۳۲ گ
(۱۱۴ پ ۱۴۵ پ) (ف: ۲۶-۱۶۹)
مأخذ: دنا، ج ۷، ص ۸۱۸،
ش ۱۹۹۵۳۶-۱۹۹۵۲۵؛ فنخا، ج ۲۳،
ص ۴۷۷.

● الغيبة = غيبة الحجة عليه السلام = ذیل
علی المقنع = زیاده المکمل بها کتاب المقنع /
کلام و اعتقادات / عربی
علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵-
۴۳۶ قمری

رساله ای است کوتاه در مسأله غیبت
امام زمان عليه السلام و پاسخ به شبهات درباره
آن.

آغاز: قال السيد المرتضى قدس الله
روحه ورضی عنه وارضاه قد ذکرنا فی
کتابنا السامی فی الامامة ثم فی کتابنا
المقنع فی الغيبة السبب فی استتار امام
الزمان عليه السلام عن اعدائه واولیائه؛

انجم: و حال الظهور فی کون عليه السلام
لطفاً لمن یعتقد امامته و فرض طاعته و
سقطت الشبهة و الحمد لله وحده

چاپ: مشار عربی، صص ۴۶۸ -
۴۶۹؛ بغداد، مطبعة المعارف، ۱۹۵۵م،

نشرها: محمد حسن آل یاسین، فی نفائس
المخطوطات، المجموعة الخامسة؛ ضمن
الرسائل الشریف المرتضی، قم، دار القرآن
الکریم، ۱۴۰۵ق، تحقیق سید مهدی
رجائی، الجزء الثانية، صص ۲۹۳ - ۲۹۸؛
طهران، سنگی، ۱۳۱۵ق، وزیري (کلمات
المحققين: ج ۲، صص ۱۹۵-۱۹۷)
[الذريعة: ۸۲/۱۶؛ رحانة الادب
۱۸۳/۴]

قم: مرعشی؛ شماره های نسخه:
۱۰/۱۳۷۳۲؛ ۲۵/۱۲۹۲۳؛ ۱/۹۸۴۰؛
۱۱/۶۸۶۲؛ ۱۳/۲۱۰۶؛ ۱۲/۱۴۹۷ عکسی.
خط: نستعلیق، کا: محمد بن ابراهیم
الاولی بجرانی، تا: حدود نیمه قرن ۱۰؛
۴ گ (۱۴۳ - ۱۴۶)، ۲۵ سطر، اندازه:
۱۰ × ۱۳ سم [ف: ۳۴ - ۶۹۸]

مأخذ: دنا، ج ۷، ص ۸۱۹،
ش ۱۹۹۵۸۱ - ۱۹۹۵۷۲؛ فنخا، ج ۲۳،
ص ۴۸۲.

● الفتن و الملاحم / پیشگوی /
عربی

ناشناخته:

پیشگوی ازویران شدن چند شهر
مشهور و بعضی از حوادث که در
آخر الزمان واقع خواهد شد به نقل از
روایات و احادیث مختلفه.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:
۲۵۶۱/۵

آغاز: الحمد لله عالم المدد و محمد العدد
والصلاة على محمد الذي ماخاب من
طلب منه المدد.

انجام: و ذكر على في تفسيره ان ما بين
أسفل الارض الى العرش مقدار خمسين
ألف سنة من ايام الدنيا.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛
جلد: تیماج، ۵ گ (۳۱-۳۵ ر)، ۲۰،
سطر، اندازه: ۱۹×۱۴ سم [ف: ۷-۱۴۶].
مأخذ: فنخا، ج ۲۳، ص ۶۳۸.

● الفتن و الملاحم / حدیث / عربی

مروزی، نعیم بن حماد، - ۲۲۹ قری
کتابی است حدیثی درده جزء، درباره
فتن و ملاحم و حوادث و وقایعی است که
پیامبر اکرم^ﷺ، وقوع آنها را در آینده خبر داده
است. مؤلف، مرویات خود را با ذکر سند
آورده است. پاره‌ای از احادیث این کتاب،
که پیرامون موضوع مهدویت، و
خصوصیات حسبی و نسبی حضرت بقیة
الله الاعظم ولی عصر، می باشد حائز
اهمیت است.

آغاز: بسمله، ما كان من رسول
الله ﷺ من التقدم و من اصحابه في
الفتن التي هي كائنة، اخبرنا الشيخ ابوبكر

عبد الغفار بن محمد بن الحسين.

انجام: حدثنا حميد بن عبد الرحمن،
عن محمد بن مسلم، عن ابراهيم بن ميسر،
عن طاووس، قال قد.

[برو کلمان، ذیل ۲۵۷/۱؛ کشف

الظنون ۱۴۴۵/۲؛ معجم المؤلفين
۱۱۳/۱۳؛ الأعلام، زرکلی ۱۴۰/۸؛ تاریخ

نگارش های عربی ۱۵۱/۱؛ الفهرس

الشامل للتراث العربی الاسلامی المخطوط،

الحديث النبوی الشریف و علومه و رجاله

۱۱۸۳/۲؛ فهرست المخطوطات ۱۱۵۴/۲؛

مجله آینه پژوهش، شماره ۸۴؛ اسفند

۱۳۸۲ ش، ص ۴۶-۵۴ مقاله ای درباره

این کتاب چاپ شده است].

۱. قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۵۱

عکسی. (تصویر نیمه اول کتاب است)

نسخه اصل: کتابخانه موزه بریتانیا در

لندن، نسخه ش ۹۴۴۹.

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد بن

علی صیرفی انصاری، تا: ۷۰۶ ق؛

مصحح: ۲۰۲ ص، ۲۱ سطر [عکسی ف:

۱۰۰-۴].

۲. قم: مرعشی؛ شماره نسخه:

۱۳۵۲ عکسی

آغاز: كان عمر بن عبد العزيز مهديا و

ليس به ان المهدي اذا كان زيد المحسن في

احسانه.

۴۱۳ قمری

انجام: برابر

نسخه اصل: کتابخانه موزه بریتانیا،
ش ۹۴۴۹، نیمه دوم کتاب و ادامه شماره
قبلی است.

این رساله در بیان ورد شبهه ای است
که به اعتقاد امامیه اثناعشریه به غیبت
امام ثانی عشر وارد گردیده است.

آغاز: الحمد لله الذی ضمن النصر لمن
نصره و ائید سلطان الحق من عرف
سبيله...

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد بن
علی صیرفی انصاری، تا: ۱۰ ذیحجه
۷۰۶ ق، جا: سفح قاسیون دمشق؛
مصحح، ۱۹۰ ص، ۲۱ سطر [عکسی ف:
۱۰۱-۴].

انجام: فهذه جملة الفصول التي تضمنت
اثبات من معانيها ليصح بذلك الحق فيها
ليعتبر به من ذوى الالباب وقد وفيت
بضمانى فى ذلك والله الموفق...

۳. قم: مرعشى؛ شماره نسخه: ۷۰۹
عکسی و ۷۸۰ عکسی و ۱۸۶۷ عکسی و
۲۰۶۱ عکسی.

[الذريعة ۳؛ ۴۹۰؛ اعيان الشيعة ۴۶:
۲۲ (السمائل العشرة فى الغيبة)]

نسخه اصل: موزه بریتانیا،
ش ۹۴۴۹. Or. تمام کتاب.

۱. قم: مرعشى؛ شماره نسخه:
۷۸/۹؛ ۷۶۱۵/۸؛ ۱۲۸۰۷/۱؛ ۲۴۳/۹.

خط: نسخ: کا: محمد بن محمد بن
علی صیرفی انصاری، تا: ۷۰۶ ق، جا:
سفح قاسیون دمشق؛ مصحح: ۲۰۰ گ، ۲۱
سطر [عکسی ف: ۲-۱۹۳ و ۲۵۸ و ۵-
۲۸۹] و [میراث شهاب: س ۱۷ ش ۳ و
۳۰۱-۴].

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد:
تیمساج، ۲۰ گ (۱۰۴ پ - ۱۲۳ پ)،
۱۷ سطر، اندازه: ۱۲ × ۱۸/۵ سم [ف:
۹۲۱]

مأخذ: فنخا، ج ۲۴، ص ۵۸.

مأخذ: فنخا، ج ۲۳، ص ۶۳۷؛ دنا،
ج ۷، ص ۸۷۳، ش ۲۰۰۷۶۷-۲۰۰۷۷۱.

● فضائل و مناقب
اهل بیت (منظومه) / فضایل و مناقب /
فارسی

● الفصول العشرة = المسائل العشر
فى الغيبة / کلام و اعتقادات / عربی
مفید، محمد بن محمد، ۳۳۶ -

کاشفی شیرازی، ق ۱۱ قمری
در ذکر نام ائمه دیگر تا حضرت مهدی
صلوات الله عليه می باشد.

[قاموس الأعلام ۵/ ۳۸۱۰؛ لغت نامه
دهخدا (کاشفی)]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:
۱۲۰۷۵/۸

آغاز: من کلام مولانا کاشفی شیرازی
علیه الرحمة: بعد از محامد حق و اوصاف
مصطفی $\times \times$ دارم هوای مدحت
سلطان اولیا

انجام: امید ما بلطف عمیم تواست و
بس $\times \times$ فاغفرلنا بفضلک یا سامع الدعاء.

خط: نستعلیق، بی ک، تا: جمادی
الثانی ۱۰۷۹ق، جا: ابهر؛ ۸گ (۱۲۵۱۱۸)،

۱۴سطر، اندازه: ۷ $\times$ ۱۵سم [ف:
۴۸۱۳۰]

مأخذ: فنخا، ج ۲۴، ص ۱۳۶.

● قامعة اللجاج ودافعة الحجاج /

کلام و اعتقادات / عربی

بهاری همدانی، محمد باقر بن محمد
جعفر، ۱۲۷۷ - ۱۳۳۳ قمری

بنا به اظهار مؤلف در مقدمه، برخی از

ابناء زمان، بلکه برخی از طلاب، اقدام به

تعیین زمان ظهور حضرت «مهدی» -

صلوات الله علیه - نموده‌اند، در حالی که

به هیچ سند محکمی تکیه ندارند؛ آن‌گاه

مؤلف در صدد توضیح و تصحیح اعتقاد

مردم، در آن باره نموده.

چاپ: در فصلنامه «میراث شهاب»
شماره پیاپی ۸۴-۸۵ به چاپ رسیده
است.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:
۱۲۳۴۶/۲.

آغاز: الحمد لله رب العالمین... و بعد
فیقول تراب اقدام طلاب العلوم الدینیة و
خدمة الاخبار و الاثار النبویة المرویة فی
الامور الشرعیة انارالله برهانهم.

انجام: بما یحتاج الیه اولیس علیه من
مزید فلتکتف بذلك حامداً مصلياً مسلماً
مستغفراً واجباً من الله الثواب فی الماب.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا:
۲۸شوال ۱۳۱۷ق، جا: بهار همدان؛ ۱۶گ

(۴۵ - ۶۰)، ۱۵. ۱۹ سطر، اندازه: ۶ $\times$ ۱۱
سم [ف: ۲۳۶۳۱].

مأخذ: دنا، ج ۸، ص ۱۶، ش ۱۲۰۱۳۱؛
فنخا، ج ۲۴، ص ۷۱۲.

● القامعة للبدعة فی ترک صلاة

الجمعة [فی زمان الغیبة] / فقه / عربی

سماهیجی، عبدالله بن صالح،
۱۰۷۶؟ - ۱۱۳۵ قمری

در وجوب عینی نماز جمعه در زمان

غیبت و دلیل بر آن از ادله اربعه بارد و

ایراد در آنها و نقل گفته‌های فقهاء بزرگ.

آغاز: بعد حمد لله و ثنائه... فیقول

مأخذ: فنخا، ح ۲۴، ص ۷۱۲-۷۱۳؛
دنا، ج ۸، ص ۱۷-۱۸.

● قصیده در مدح امام زمان عجل الله فرجه /

مناقب منظوم / فارسی

از: ناشناخته

قصیده نونیه نیکویی است در ۴۵
بیت مصنوع به صنعت جناس در استغاثه
به حضرت ولی عصر عجل الله فرجه.

آغاز: «ای برده نرگست زمن ناتوان
توان - همواره سوده بر قدمت گل رخان
رخان...»

انجام: «شایسته کار و کار... تنگ
ساز- رستم شکار و باج ز زابل ستان
ستان...»

گزارش نسخه: نوع خط نستعلیق،
نام کاتب: سید محمد حسین همدانی،
تاریخ کتابت: پیرامون سده ۱۳ هـ ق، نوع
کاغذ: فرنگی، تعداد برگ: ۲ (۱۶۵ الف -
۱۶۶ ب)،

مأخذ: مرعشی، ج ۴۱، ص ۲۵۲،
شماره نسخه: «(۳۶/۱۶۲۴۴)».

● القول المختصر فی علامات

المهدی المنتظر عجل الله فرجه = رسالة المهدي =

علامة المهدي / حدیث / عربی

ابن حجر هیثمی، احمد بن محمد، ۹۰۹
- ۹۷۳؟ قری

العبد الجانی عبدالله بن صالح البحرانی...
هذه يا اخوانی فی الدین و شرکائی فی
طلب الیقین...

انجام: و طریق اتباعه لا افکاره و عدم
استماعه ثم نروها بعنون الله علی...

چاپ: میراث بهارستان، دفتر اول،
۱۳۸۸ ش، تصحیح علی اسدی
[الذریعه ۱۵: ۷۴]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۹۰۲/۱.
۱۱۵۷ ق، جا: بهبهان؛ افتادگی: انجام؛
تملك: حسین بن عباس بلاغی؛ مصحح؛
جلد: تیماج قهوه ای، ۴۱ گ (۱-۲۱ ر)،
اندازه: ۱۶×۱۱ سم (ف: ۱۳-۷۹)

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۰۵۶.
آغاز: بعد حمد لله و ثنائه... فیقول
العبد الجانی عبدالله بن صالح البحرانی...
هذه يا اخوانی فی الدین و شرکائی فی
طلب الیقین...

انجام: فی مقابلة ترك فريضة مضيقه
مامور بالمحافظة عليها والمسارة اليها
مضافا الى ما ورد عنهم فريضة...

خط: نسخ، بی کا: تا: نزدیک عصر
مولف؛ افتادگی: انجام؛ تملك: اسد الله و
محمد باقر بن اسد الله؛ جلد: تیماج، ۹۵
گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۲۱/۵ سم
(ف: ۲۳-۲۱۲).

رساله کوتاهی است در بیان علائم حضرت صاحب الزمان امام مهدی علیه السلام که مؤلف با استفاده از اخبار و روایات، علامات، خصوصیات و صفات آن حضرت را با حذف اسانید احادیث، در يك «مقدمه»، سه «باب» و «خاتمه» تنظیم کرده.

آغاز: قال شيخنا... شهاب الدين بن حجر الهيثمي الشافعي مفتي الحرمين الشريفين... وبعد فهذا كتاب لفته القول المختصر في علامات المهدي المنتظر عليه السلام انجام: هذا آخر ما قصدته على غاية من الاستعجال... سبحان ربك رب العزة عما يصفون و سلام على المرسلين و الحمد لله رب العالمين.

چاپ: این کتاب از سوی انتشارات المكتبة القرآن در قاهره به چاپ رسیده است.

[اهل البيت في مكتبة العربية، عبدالعزيز طباطبائي، ص ۴۲۱؛ الاوقاف العامة موصل ۲/۲۹۰ و ۲/۳۰۶؛ ايضاح العارفين ۱/۱۴۶؛ هدية العارفين ۱/۱۴۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۴/۲ عکسی؛ ۱/۱۴۰۰۲؛ ۱/۱۵۴۳۴.

نسخه اصل: کتابخانه مدرسه احمدیه - حلب. سوریه، حلب، احمدیه، بدون

شماره.

خط: نسخ نازیبا، کا: محمد ادریس ابنایی (انبایی) مصری، تا: محرم ۹۶۹ق؛ ۱۳گ (۶۸ ۵۶) [عکسی ف: ۷۷.۱].

مأخذ: دنا، ج ۸، ص ۳۵۱، ش ۲۱۹۸۵-۲۱۹۸۲؛ فنخا، ج ۲۵، ص ۶۰۶-۶۰۷.

● کلمات معجز آیات ائمه

احادیث / حدیث / فارسی

حاوی سخنان ائمه اطهار علیهم السلام است و در آخر آن، علامت آخر الزمان و خروج حضرت قائم علیه السلام را آورده است.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۶۱۷/۹.

آغاز: از کلام ائمه علیهم السلام وصیت کرده حضرت امیرالمؤمنین علیه اسلام به حضرت امام حسین علیه السلام که ای پسرک من.

انجام: چون روی او به بینم مهر پدري در حرکت آمده مرا مانع سیاست...

خط: نسخ خوش، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۹گ (۴۰-۴۸)، ۱۶ سطر، اندازه: ۵/۱۰×۵/۱۴ سم [ف: ۲۹-۳۶۱] مأخذ: فنخا، ج ۲۶ ص ۵۸۵؛ دنا، ج ۸، ص ۷۳۸، ش ۲۲۸۷۳۷.

● کشف الریبة عن حکم صلاة

الجمعة فی أزمنة الغيبة / فقه / عربی

میرزا علی بن محمد، ق ۱۳ قری

تاریخ تألیف: از اوایل شوال تا اواخر

ذیحجه ۱۲۰۶ ق

رساله استدلالی مفصلی بروجوب
عینی نماز جمعه در عصر غیبت امام
زمان علیه السلام است.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۷۵۳

آغاز: الحمد لله المرتفع ساحة مجده و
کبریائه عن أن تكون مطارح عرفان العرفاء
المتنزه فسحة جلاله وارتفاعه؛ انجام؛ و
صلی الله علی أشرف انبیائه محمد وآله
البررة الكرام الغر الفخام ما اضاء فجر و
ادلهم ظلام.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا:

ذیحجه ۱۲۰۶ ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی،

۲۲۱ گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱ × ۱۶ سم [ف:

۳۰۷.۷].

مأخذ: دنا، ج ۸، ص ۶۲۹،

ش ۲۲۶۱۴۰-۲۲۶۱۴۱، فنخا، ج ۲۶،

ص ۲۹۵.

● کفایة المهتدی فی معرفة

المهتدی (منتخب) / حدیث / فارسی

اصل از میر محمد بن محمد میرلوحی
حسینی موسوی سبزواری اصفهانی ملقب
به مطهر و متخلص به نقیبی معاصر مولی

محمد باقر مجلسی و معارض با او. میرلوحی
این کتاب را در سال ۱۰۸۱ ق شروع کرده
است و در سال ۱۰۸۳ ق به پایان رسانیده
است.

کتاب شامل چهل حدیث است در
اخبار حضرت مهدی علیه السلام که آن را از کتاب
فضل بن شاذان استخراج نموده است.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۷۹

عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا

[عکسی ف: ۲۵۱۱].

مأخذ: دنا، ج ۸، ص ۷۰۸،

ش ۲۲۸۱۳۷-۲۸۸۱۳۳؛ فنخا، ج ۲۶،

ص ۵۱۳.

● کفایة المهتدی فی معرفة

المهتدی علیه السلام = اربعین میرلوحی / کلام و

اعتقادات، حدیث / فارسی

میرلوحی سبزواری، محمد بن محمد،

۱۰۰۰؟ - ۱۰۸۵؟ قری

تاریخ تألیف: ۱۰۸۱ - ۱۰۸۲ ق

این کتاب شامل شرح و تفصیل چهل

حدیث در شناخت حضرت مهدی علیه السلام

است و اهمیت آن در این است که مؤلف

از کتاب‌هایی چون «کتاب الغیبة» فضل

بن شاذان و «کتاب الغیبة» ابو محمد طبری

و «الفرج الکبیر فی الغیبة» محمد بن هبة

الله طرابلسی استفاده کرده که هم‌اکنون اثری از آن‌ها نمانده است.

آغاز: بسمله و حمدله. اما بعد چنین گوید محتاج رحمت حضرت باری محمد بن محمد لوحی الحسینی الموسوی السبزاواری الملقب بالمطهر و المتخلص بالنقیبی.

انجام: معاشر الناس انی منذر و علی هاد و العاقبة للمتقین و الحمد لله رب العالمین تم هذا المختصر الموسوم بكفاية المهتدی...

چاپ: تهران، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۳ ش، با عنوان «گزیده کفایة المهتدی»

[الذریعة ۱۸/۱۰۱؛ نسخه‌های خطی حدیث و علوم حدیث شیعه ۳۴۵/۵؛ نشریه ۷۰/۱۱؛ فهرستواره منزوی ۴۹۱/۹؛ الذریعة ۹۳/۱]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۸۹. خط: نسخ، بی‌کاء، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام: قطع؛ رقعی بزرگ [میراث شهاب: س ۹ ش ۲۲۲].

مأخذ: دنا، ج ۸، ص ۷۰۸، ش ۲۲۸۱۳۲ - ۲۲۸۱۲۳؛ فنخا، ج ۲۶، ص ۵۱۱ - ۵۱۲.

● کلام المهدی / کلام و اعتقادات /

عربی

مشعشی^۱، محمد بن فلاح، -

۸۷۰ قمری

تاریخ تألیف: محرم ۸۵۵ ق

مجموعه‌ای است مشتمل بر مطالب دینی و اعتقادی و پاره‌ای از نامه‌ها و پاسخ‌هایی که مؤلف به انتقاداتی که بر اثر ادعای مهدویت و عقاید فاسده بروی شده، به دیگران نوشته است. ایشان مکرر خویش را «سید» لقب می‌دهد و مهدی آل محمد (عج) می‌داند. و با اعتراف به امامان دوازده‌گانه اهل بیت و صحت امامت آنان ادعای نیابت حضرت مهدی (عج) و اینکه پیش از ظهور آن حضرت آمده تاراه را برای وی هموار کند را دارد.

[الذریعة ۸/۱۱۱]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۸۲۵ و ۱۶۲۸ عکسی؛ و ۱۲۱۱.

آغاز: السيد الذی ظهر ملهم بالصواب لا أخذ من الكلینی ولا من غیره لكن ما ذكره من هذه المعانی حجة علیكم غداً.

۱. چون در نامه‌های خود لفظ شعشه را بسیار تکرار کرده و خود را نوری و شعاعی می‌داند که در پیروانش تاییده و آنان را فرا گرفته، لذا به «مشعشی» معروف گشته. (فهرست مرعشی، ج ۱۰، ص ۲۰۲، پاورقی)

انجام: وقد غفل كل من الفريقين عن
مورد التحقيق...

خط: نسخ معرب، بی کا، تا: قرن ۱۰؛
افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ مهر: «العبد
المذنب حسن الموسوی» (مربع)؛ جلد:
تیماج، ۳۳۲ گ، ۳ سطر، اندازه: ۱۹ ×
۲۷ سم [ف: ۱۰، ۲۰۲] و [عکسی ف:
۴۲۵].

مأخذ: دنا، ج ۸، ص ۷۲۲؛
ش ۲۲۸۴۰۹، ۲۲۸۴۰۳؛ فنخا، ج ۲۶،
ص ۵۴۵ - ۵۴۶.

● اللمة فی تحقیق صلاة الجمعة /

فقه / عربی

شوشتری، نورالله بن شرف الدین،
۹۵۶-۱۰۱۹ قری

مختصر استدلالی است بر عدم وجوب
نماز جمعه و حرمت آن در حال غیبت و این
که وجوب آن مشروط است بر وجود امام
یا نائب خاص آن حضرت.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:
۷۱۰۷/۴.

آغاز: الحمد لله الذی خص یوم
الجمعة بالاحترام و فضل صلاتها فی محکم
الکلام و ناطها لمزیتها بحضور الامام

انجام: هذا آخر ما أردنا ایراده فی
تحقیق هذا المرام و الحمد لله علی توفیق

الالتزام و الصلاة و السلام علی محمد و آله
الطهر الكرام

کا: محمد کاظم بن محمد شریف
مدرس خادم خاتون آبادی، بی تا؛ جلد:
گالینگور، ۱۴ گ (۶۰ پ - ۷۳ پ)، اندازه:
۱۲ × ۱۸/۵ سم [ف: ۱۸ - ۲۶۰].

مأخذ: فنخا، ج ۲۷، ص ۴۷۸؛ دنا،
ج ۸، ص ۱۰۸۴، ش ۲۳۶۹۱۳.

● مجالس (علایم ظهور و

آخر الزمان) / عقاید / فارسی

مجالسی است در علایم آخر الزمان و
خروج دجال و فرود آمدن حضرت
عیسی عليه السلام و خروج یاجوج و ماجوج،
همراه با آیات و تفسیر آنها و حکایت و
مطالب متفرقه دیگر.

قم: مرعشی؛ شماره
نسخه: ۱۱۵۷۰/۴

آغاز: ... تنبیه آخر الزمان در نشان های
آخر الزمان و علامات آن و بیرون آمدن
دجال

انجام: و واجب بود بر خدای تعالی که
او را خشنود گرداند روز قیامت و برانگیزد او
را روز قیامت...

خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: قرن
۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۴۰
برگ (۹۳-۱۳۲)، ۱۴ سطر [۱۴ × ۹ سم] -

[ف: ۲۹-۲۶۸].

مأخذ: فنخا، ج ۲۸، ص ۳۸، ردیف:

۲۱.

● المحجة فيما نزل في القائم

الحجة / فضائل و مناقب / عربي

بجرانی، هاشم بن سلیمان، - ۱۱۰۷؟

قری

تاریخ تألیف: شوال ۱۰۹۷ق

مشمتمل بر آیاتی است که درباره

حضرت حجة بن الحسن

العسکری علیه السلام، امام دوازدهم شیعیان

امامیه علیه السلام نازل شده و اخباری که از ائمه

هدی علیه السلام در تأویل و تفسیر آن‌ها وارد

گردیده است.

آغاز: بسملة الحمد لله القائم الدائم...

اما بعد فيقول... هذا كتاب لطيف و نموذج

شريف في ذكريات...

انجام: و تواصلوا بالحق يعني بالامامة و

تواصلوا بالصبر يعني في الفتره و كان

الفراغ... شهر سؤال من السنة السابعة و

التسعين و الف من الهجرة... والسلام.

چاپ: مشار عربي، ص ۸۱۲؛

دارالخلافة طهران، سنگی، ۱۲۷۲ق،

رحلی، ۴۰ ص (۷۱۹-۷۵۸)؛ لبنان،

بیروت، ۱۲۹۷ق، همراه کتاب الألفین

علامه حلی، همچنین در سال‌های ۱۴۰۳

و ۱۴۱۰.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:

۱۰۰۹۹/۲: ۱۱۱۵/۲: ۱۵۸۰۸/۲

خط: نسخ، کا: علی بن عباس بن

علی کرزکانی بجرانی، تا: اواخر قرن ۱۳؛

مصحح، محشی؛ ۵۴گ (۹۵ ۱۴۸)، ۲۱،

سطر، اندازه: ۱۱ × ۱۷ سم [ف: ۴۰-۱۹۶].

مأخذ: دننا، ج ۹، ص ۱۷۰،

ش ۲۴۹۴۶۴؛ فنخا، ج ۲۸، ص ۴۵۳.

۴۵۴.

● مزار / زیارت / فارسی

شبر، عبدالله بن محمد رضا، ۱۱۸۸؟ -

۱۲۴۲ قری

تاریخ ترجمه: شب پنجشنبه ۲۴ شوال

۱۲۲۵ق.

در ۱۲ باب تنظیم شده، باب دهم در

آداب و کیفیت زیارت صاحب الامر علیه السلام.

است.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۱۲۵.

خط: نسخ، کا: زین العابدین بن

جعفر حسینی، بی تا، جا: کاظمین؛ جلد:

مقوایی، ۱۷۸گ، ۱۷ سطر، اندازه:

۱۰/۵ × ۱۵ سم [ف: ۲۶-۹۱]

مأخذ: فنخا، ج ۲۹، ص ۴۲۶.

● مستطرفات من كلام المفيد في

الغيبة / كلام واعتقادات / عربي

مفید، محمد بن محمد، ۳۳۶ -
۴۱۳ قری

گزیده‌ای از کلمات شیخ مفید است در مورد غیبت حضرت امام زمان عجل الله فرجه که فردی معتزلی از شیخ سؤال می‌کند که امام غائب شما از دوستان تقیه می‌کند یا از دشمنانش و یا از هر دو که شیخ پاسخ مبسوطی ارائه می‌نماید.

[الذریعة: ۲۰/۳۸۶]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:
۱۲۸۰۷/۶

آغاز: و مما استطرفناه من کلام الشیخ المتقدم السعید ابی عبد الله محمد بن محمد بن نعمان المفید فی الغیبة.

انجام: و منه من لطف بما يتصرف به عن القبیح و اذا كان الامر علی ما بیناه كان هذان الفصلان یسقطان هذه الزیادة تمت.

خط: نسخ، کا: عبد الله بن محمد حسن هشترودی تبریزی، تا: ۱۳۳۶ق، جا: کربلا؛ ۵گ (۲۵ - ۲۹)، ۲۱ سطر، اندازه: ۹ × ۱۶ سم [ف: ۳۲ - ۵۲۴].

مأخذ: دنا، ج ۹، ص ۵۴۱، ش ۲۵۴۲۴۴؛ فنخا، ج ۲۹، ص ۴۲۶.

● المشرب الوردی فی مذهب المهدی = المشهد الوردی فی مذهب المهدی / کلام و اعتقادات / عربی

قاری هروی، علی بن سلطان محمد، -
۱۰۱۴ قری

گفتاری است درباره حضرت مهدی عجل الله فرجه به هنگام ظهور، و مؤلف عقیده دارد که آن حضرت در آن هنگام مجتهد مطلق است و به اجتهاد خود عمل می‌کند یا به احتیاط نه به مذهب ابی حنفیه چنان که شیخ عبد الله هندی معروف به مخدوم الملك بدین رأی عقیده دارد.

آغاز: الحمد لله الذی اوضح سبیل الدین باجتهاد الائمة المجتهدین و جعلنا من برکاتهم من جملة المهتدین.

انجام: و اباد الملل کلها سوی ملة الاسلام، اما تنا الله علی ملة الاسلام و متابعة نبینا علیه الصلاة والسلام.

چاپ: مطبوعات محمد شاهین،
۱۲۷۸ق.

[ذخائر التراث العربی الاسلامی ۲/۸۵۱؛ معجم المطبوعات ۲/۱۷۹۴؛ خزانه مفتی ۵/۷۲ و ۷۳/۵]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:
۶۴۰۹/۶

خط: نسخ، کا: عبد الباقي بن فضل الله، تا: ۱۰۰۴ق؛ محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۸گ (۱۱۶ پ - ۱۳۳ ر)، اندازه: ۱۴ ×

۲۰/۵ سم [ف: ۱۳۱۷]

مأخذ: دنا، ج ۹، ص ۵۸۷،
ش ۲۵۵۳۴۱؛ فنخا، ج ۲۹، ص ۵۵۴.

● مشكاة الحكمة و مصباح

العرفان = مشكوة الحكمة و مصباح البيان
في معرفة الحجة الناطق في كل زمان /

كلام و اعتقادات / عربي

مراغی، حسن بن عبدالرحيم، -

۱۳۰۰ قری

تاریخ تألیف: روز چهارم هفته چهارم

ماه سوم ۱۲۵۲ ق

ردی بر کتاب یکی از مسیحین است
که معتقد بود که حجت خداوند در میان
مردم کتب عهدین است دارای يك
«مقدمه» و چهار «رکن» و «خاتمه».

آغاز: الحمد لله الملهم عباده الحمد و
فاطرهم علی معرفة ربوبيته الدال علی
جوده بخلقه و بحدوث خلقه علی ازلیته و
باشتاباهم [باشباهم] علی قدسه و
جلالته و...

انجام: سيما الخلف القائم من عترته
وصل علیه و أمنائه العالمین بأمره فی غیبه
و عجل فرجه و فرج شیعته.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:

۱۰/۱۵۱۳۶؛ ۹/۲۰۲۷؛ ۸/۸۸۴

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛

۱۱ گ (۳۱-۴۱)، ۲۰ سطر اندازه: ۸ ×

۱۶ سم [ف: ۴۲۲.۳۸]

مأخذ: دنا، ج ۹، ص ۵۹۸،
ش ۲۵۵۶۲۸ - ۲۵۵۶۳۴؛ فنخا، ج ۲۹،
ص ۵۸۳ - ۵۸۴.

● المعتمد من مذهب الشیعه

الامامیه / کلام و عقاید / عربي

حمصی رازی، محمود بن علی، قرن ۶ ق
این رساله شامل بیست و یک فصل
است متشکل از اوصاف ربوبی و نبوت و
امامت و... در پایان فصل ۱۹ در ضمن
سخن از «مهدی عجل الله فرجه» حدیث ام سلمه را
از صحیح ترمذی نقل می‌کند و می‌گوید
در آن کتاب بیش از یکصد حدیث درباره
مهدی عجل الله فرجه گردآوری شده است.

آغاز: بسملة الحمد لله الذي عجزت
العقول عن ان تدرك كنه معرفته...

انجام: فمن انكر ما ذكرناه خرج عن ملة
الاسلام واستحق العذاب العليم وذلك
آخر ما اردناه مختصرين غير مكلفين و
الحمد لله.

قم: مرعشی، شماره نسخه:

۳/۴۵۹۳

مأخذ: فنخا، ج ۳۰، ص ۳۰۸.

● معتمد و مستند / کلام و اعتقادات

/ فارسی

از؟

شبهات ورد برخی از احادیث ساختگی که درباره امام زمان گفته شده است مؤلف در مورد امام زمان چندین کتاب و رساله نگاشته است از جمله:

العلامم لاهتداء الهوائم وذیل آن، النور فی الامام المستور وذیل آن، ابهی الدرر فی تکملة عقد الدرر، الوجیزه، فی غیبة الحجة، جواب منکر وجود صاحب الزمان و غیر آنها.

[الذریعة: ۲۱/۳۷۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۳۳۹/۴.

آغاز: الحمد لله رب العالمین.... و بعد بر کافه اهل ایمان مخفی نماند چند فرقه ای از اهل ضلال برای گمراه نمودن نادانها؛ انجام: و بر آنها لازم است که به رساله اصول دین ما و امثال آن مراجعه نموده عقاید محکم نمایند.

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: صفر ۱۳۳۲ ق؛ ۸ گ (۹۷-۱۰۴)، ۱۳-۱۵ سطر (۷ × ۱۱)، اندازه: ۱۱ × ۱۶ سم [ف: ۳۱-۲۲۸]

مأخذ: دنا، ج ۹، ص ۱۱۰۱، ش ۲۶۸۵۳۲؛ فنخا، ج ۳۱، ص ۲۰-۲۱.

● مناظرات مع ابن الالوسی / کلام و

اعتقادات / عربی

رساله در بیان علامات ظهور ولی عصر و خروج دجال و قیامت است، احادیث وارده در این کتاب مختلف از فریقین روایت و نقل شد.

آغاز: پس از خطبه: اما بعد بدان آنچه مقرون از اخبار مستفاد شده یازده سم ت وقوع خواهد ی افت اول خروج حضرت صاحب الزمان عجل الله تعالی فرجه چنانکه ابن عباس از حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و آله روایت کرده اند که فرمود: «کیف هؤلاءک امة فی اولها...».

انجام: پندها کار کند بی شک از من رسته باشد و به بهشت رود.

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۶ ربیع الثانی ۱۲۴۴ ق؛ مجداول؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: منقش، ۴۶ گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۲۰/۵ × ۱۴ سم [ف: ۵-۱۶۰].

مأخذ: فنخا، ج ۳۰، ص ۳۰۹؛ دنا، ج ۹، ص ۸۴۳، ش ۱۶۱۹۲۳.

● مقارنات ظهور الحجة عجل الله تعالی فرجه /

کلام و اعتقادات / عربی

بهارى همدانى، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۷۷ - ۱۳۳۳ قمری

تاریخ تألیف: صفر ۱۳۳۲ ق

رساله ای است مختصر در دفع برخی

نسابه، علی بن عبدالکریم، - ۸۰۰؟
قمری

مختصری است از کتاب «الانوار المضيئة» سید علم الدین مرتضی علی بن جلال الدین عبدالحمید نسابه از دانشمندان قرن هشتم، که در غیبت حضرت صاحب الزمان علیه السلام نوشته است
آغاز: بسمله و به نستعین. اخبار منقوله من خط السید السعید الکامل علی بن عبدالحمید من کتاب الغیبة...

چاپ: قم، مطبوعه خیام، ۱۴۰۱ ق، تحقیق سید عبداللطیف کوه کمری خوئی.
[الذریعه ۷۷/۱۶ و ۱۷۳/۱۲ و ۲۱۷ و ۲/۴۴۲-۴۴۴: ریحانة الادب ۱/۱۹۰؛ مصفی المقال ۲۸۵].

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۳۱/۵ و ۲۸۳۲/۲ و ۹۹۰/۱.

مأخذ: دنا، ج ۱۰، ص ۹۹، ش ۲۷۴۲۶۸-۲۷۴۲۷۳؛ فنخا، ج ۳۱، ص ۷۵۱.

● منظومه فی انتظار الحجة علیه السلام =

منظومه فی انتظار الفرج / ادب منظوم / عربی

از: شیخ بهائی، بهاء الدین محمد بن حسین، عاملی، (م/ ۱۰۳۰ هـ ق)

گزارش متن: منظومه ای است در

شریعت اصفهانی، فتح الله بن محمد جواد، ۱۲۶۶، ۱۳۲۹ قمری

تاریخ تالیف: ۱۳۲۶ ق

پرسش و پاسخ‌هایی است درباره غیبت امام زمان علیه السلام و اثبات وجود و امامت آن حضرت، که سید محمود شکرى آلوسی از بغداد در سه نوبت تقدیم داشته و شیخ با تفصیل و استدلال از آنها پاسخ گفته است.

آغاز: الحمد لله رب العالمین... وبعد فقد رفع الی سؤال فی هذه الايام عن بغداد وجهه الی بعض اخواننا فی الايمان.

انجام: مصلین مسلمین علی محمد افضل رسله الکرام و آله الاطهار الابرار العظام ما اقبل یوم و ادبر الظلام.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۵۳۱.

خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد حسن هشرودی، تا: چهارشنبه ۲۶ ذیحجه ۱۳۲۴ ق، جلد: تیماج، ۷۸ گ، ۱۸ گ، اندازه: ۲۱×۲۱۴ سم [ف: ۲۲-۱۱۱].

مأخذ: دنا، ج ۱۰، ص ۳۸-۳۹، ش ۲۷۳۰۴۱-۲۷۳۰۴۳؛ فنخا، ج ۳۱، ص ۵۶۹

● منتخب الانوار المضيئة فی

الحکمة الشرعیة / حدیث / عربی

شوق انتظار حضرت امام عصر علیه السلام که در
۳۴ بیت سروده شده است.

آغاز: «یا کراماً صبرنا عنکم محال ان
حالی فی خفاکم شرحال».

انجام: «هاک یا مولی العرب نعم المجیر
من موالیک البهائی الحقیر».

خط، نستعلیق؛ تاریخ کتابت،
پیرامون سده ۱۲ هـ ق، نوع کاغذ:
فرهنگی؛ تعداد برگ، ۱ «۶»؛ تعداد سطر:
چلیپا؛ اندازه متن: ۸×۱۵/۵ سم.

مأخذ: مرعشی، ج ۴۲، ص ۴۲۳،
شماره نسخه: «(۱/۱۶۷۵۰)».

● منهج السالکین و حیاة العارفین /
کلام و اعتقادات / فارسی

برغانی، محمد علی بن محمد، ۱۲۷۲؟
قمری

در اصول دین برای عامه مردم به
روشی ساده و آسان، دریک «مقدمه» در
سبب آفرینش خلائق و پنج «مطلب» در
اصول پنج گانه دین دارای چند «مقام» و
«خاتمه» در رجعت و آجال و ارزاق و
اسعار

آغاز: الحمد لله رب العالمین و الصلاة و
السلام علی سید ولد آدم... اما بعد چنین
گوید فقیر محتاج بفضل و رحمت حق
تعالی

انجام: ورضا بهر حال بقدر و قضاء او و

این که حق تعالی ولی هر چیز است، اللهم
صل علی محمد و آل محمد

[فهرستواره منزوی ۹/۵۶۷]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:
۷۳۵۸/۳.

خط: نستعلیق، کا: سیاهدهی، یعقوب
بن باقر، تا: ۱۲۷۱ ق؛ جلد: تیماج، ۲۲ گ
(۸۱ ر - ۱۰۲ ر)، اندازه: ۱۷ × ۲۲ سم [ف:
۱۵۸۱۹]

مأخذ: دنا، ج ۱۰، ص ۲۹۳،
ش ۲۷۷۹۹۴ - ۲۷۷۹۹۳؛ فنخا، ج ۳۲،
ص ۳۲۵ - ۳۲۶.

● المهدی علی لسان

الحسین علیه السلام / حدیث / عربی

صابری همدانی، احمد، ق ۱۵ قمری
تاریخ تألیف: ۲۰ جمادی الثانی ۱۴۰۵
ق

رساله مختصری است در بیان احادیث
وارد از امام حسین علیه السلام درباره امام
زمان علیه السلام، درده «فصل» کوتاه.

چاپ: ایران، قم، مکتبه المعارف
الاسلامیه، ۱۴۱۱ قمری

قم: مرعشی؛ شماره نسخه:
۱۳۰۴ عکسی.

آغاز: بسمله، ان ما یتجلی لكل

باحث دینی و متتبع فی الأثر الاسلامی ان نبی المسلمین و خاتم النبیین؛ انجم: هذا آخر ما أردنا جمعه مما روى عن الامام الشهيد الحسين بن على بن أبى طالب فى سنة ۱۴۰۵ فى بلدة قم.

نسخه اصل: نزد مؤلف محفوظ است.

خط: نسخ، کا: سید حسین طباطبایی از طلاب مدرسه جعفریه قم که مؤلف رساله تأسیس کرده، تا: ۱۴۰۵ق؛ مؤلف تصویر این رساله را به کتابخانه حاضر اهدا نموده و در آغاز آن آورده است؛ ۴۱ ص، ۱۵ سطر [عکسی ف: ۱۰۴]

مأخذ: فنخا، ج ۳۲، ص ۶۱۲-۶۱۳.

● مهدی موعود / کلام و اعتقادات /

فارسی

پادانا، مسعود، ۱۳۶۳ شمسی

مؤلف علت نگارش این کتاب را خواب دیدن حضرت مهدی به طور مکرر ذکر کرده است. مطالبی مقدمتاً آورده سپس در مورد عقاید اقوام درباره حضرت مهدی علیه السلام و نظر اسلام و تاریخچه‌ای در این باب ذکر کرده است.

آغاز: نیایش، سجود خدائی را که مرتبط با عالم هستی از مبدأ ازل درون نهانی‌ترین پنهانی‌ها و محاط بر عظیم‌ترین بی‌نهایت‌ها برای وصول و یگانگی...

انجم: هدایت شده‌ام ولی شخص حضرت مهدی علیه السلام را دیگر در عالم خواب ندیدم.

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۲۲۳.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا،

جلد: مقوایی، ۴۸۲ گ، اندازه: ۲۱/۵ ×

۳۳/۵ [ف: ۱۸۸۲۱]

مأخذ: دننا، ج ۱۰، ص ۳۹۴،

ش ۸۰۴۶۷-۲۸۰۴۶۶؛ فنخا، ج ۳۲،

ص ۶۱۳.

● مهدیه / عرفان و تصوف / فارسی

نعمة الله ولى، نعمة الله بن عبد الله،

۷۳۰؟ - ۸۳۴ قمری

اخباری که مربوط به حضرت مهدی (امام دوازدهم شیعه امامیه) می‌باشد در این رساله به شیوه عرفانی به نظم و نثر گزارش شده است.

آغاز: الحمد لله والصلوة على رسول الله عن ابى سعيد الخدرى رضى الله عنه قال ذكر رسول صلى الله عليه وسلم: بلا [بلاء] يصيب هذه الامة حتى لا يجد الرجل ملجأ يلجأ اليه من الظلم...

انجم: آخر زمين برآيد

آتش × × سوزد تر و خشك مردمان

خوش / اينست علامت قيامت × ×

فرمود رسول حق بامت.

انجام: تا در شمار یاران و موالیان خویش محسوب داشته در روز رستخیز از شفاعت خود محروم نفرماید.

چاپ: مشار فارسی. ج ۵، ص ۵۱۶۹؛ دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۳۲۹ق، رحلی، ۲۱۲ص؛ ۱۳۲۰ق، ۳۵۶ص (صص ۱-۳۵۵) + ۱ص؛ دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۳۰۶، ۴۲۱ص [فهرستواره منزوی ۱۸۰۹/۳ و ۵۸۳/۹]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۹۷۵. خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی تا؛ مصحح: جلد: تیماج، ۳۶۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵ × ۲۱ سم [ف: ۳۸۳.۲۷] مأخذ: دنا، ج ۱۰، ص ۵۹۴، ش: ۲۸۵۱۵۸ - ۲۸۵۱۵۷؛ فنخا، ج ۳۳، ص ۱۶۱ - ۱۶۰.

● النجم الثاقب فی بیان ان المهدي من اولاد علی بن ابی طالب / حدیث، امامت / عربی

رساله ای است در معرفت امام مهدی عجل الله فرجه، و بیان خصوصیات آن حضرت و کیفیت قیام او در آخر الزمان، با استفاده از مصادر و منابع اهل سنت.

[إهل البيت فی المكتبة العربية ۶۳۹ - ۶۴۰]

چاپ: این رساله در ضمن رساله های حضرت سید نورالدین شاه نعمت الله ولی جلد اول صص ۷۶-۸۳ به سال ۱۳۵۵ش در تهران به چاپ رسیده است؛ در مجلد چهارم، مجموعه رسائل او، چاپ دکتر نوربخش، ص ۸۹ بوسیله خانقاه نعمت الهی چاپ شده [فهرستواره منزوی ۱۰۰۵/۸]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۴۸۴/۷

خط: نستعلیق زیبا، بی کا، تا: حدود قرن ۱۳؛ مصحح: ۴گ (۱۲۰-۱۲۳ر)، ۱۴ سطر (۸ × ۱۴) [ف: ۶۸۴۱] مأخذ: دنا، ح ۱۰، ص ۳۹۴، ش ۲۸۰۴۷۹ - ۲۸۰۴۶۹؛ فنخا، ج ۳۲، ص ۶۱۳ - ۶۱۴.

● النجم الثاقب فی احوال الامام الغائب عجل الله فرجه / تاریخ معصومین - فارسی

نوری، حسین بن محمدتقی، ۱۳۲۰.۱۲۵۴ قمری

تاریخ تألیف: ۱۴ ذیقعد ۱۳۰۳ق

مشمول بر احوال و غیبت امام عصر عجل الله فرجه است.

آغاز: سپاس بیرون از اندازه و قیاس سزاوار قائمی است بالذات غائب از عالم اندیشه و حواس

آغاز: بسمله. وبه الاعانة وهو ثقتی... وبعد فقد قلت البركات وكثرت الشرور والافات وتكدرت النعماء بعد الصفا وتظاهرت المنكرات.

انجام: وهذا آخر ما اورده و اردته و نهاية ما حررته وقصدته و صلى الله على سيدنا محمد وآله وصحبه وسلم. تمت الرسالة المباركة...

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۸۷۲ عکسی.

نسخه اصل: کتابخانه لاله لی در ترکیه، شماره ۶۷۹ منتقل شده به کتابخانه سلیمانیه در استانبول.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر کروی بزرگ یکی از سلاطین نسخه رادر ۱۲۱۷ ق وقف کرده؛ ۷۸ ص، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۲۹۸۵]

مأخذ: دنا، ج ۱۰، ص ۵۹۴، ش ۲۸۵۱۶۱؛ فنخا، ج ۳۳، ص ۱۶۱-۱۶۰.

● نرگس دان ذبیحی = نرجس دان / شعر/ فارسی

ذبیحی یزدی، اسماعیل، - ۱۱۶۰ قری تاریخ تالیف: ۱۱۱۵ ق.

مثنوی متوسط در سرگذشت نرجس بانو مادر بزرگوار امام عصر عجل الله فرجه در هفتصد

ویست بیت.

آغاز: بنام آنکه فرمود از بدایت xx به حب خاندان ما راهدایت / به وحدانیت دانش کماهی xx گواهی داده از مه تا به ماهی

انجام: این نرگس دان بسته راه توییح xx بروقت ماه و مشتری و مریخ / تاریخ طلب چون اظمش از من کرد xx نرگس دان ذبیحی آمد تاریخ

چاپ: تبریز، ۱۳۲۵ ق، ۱۳۴ ص. چاپ سنگی

[نسخه‌های منزوی ۳۲۷۰/۴؛ الذریعه ۳۲۰/۱۹ و ۳۳۸/۹؛ فهرستواره منزوی ۱۸۱۰/۳]

قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۲۳. مأخذ: فنخا، ج ۳۳، ص ۲۶۷-۲۶۹.

● النور فی الامام المستور عجل الله فرجه /

کلام و اعتقادات / عربی

بهارى همدانى، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۷۷-۱۳۳۳ قری

تاریخ تالیف: ۲ صفر ۱۳۱۶ ق؛ محل تألیف: نجف اشرف

مؤلف بعد از نگارش کتاب «ابهی الدرر فی تکملة عقد الدرر»، چون آن کتاب مختصر بوده و فقط شامل احادیث اهل سنت در اثبات وجود امام زمان و

ائمہ علیہم السلام است به دنیا در این کتاب جمع شده است.

آغاز: الحمد لله الذي فطر الافلاك وما فيها بيد قدرته وقدر الرجعة والزم علينا ان نكون معتقداً بها بجلال عظمته.

انجام: قد فرغت من تأليف هذه الرسالة وتجميعها في زوال يوم الاربع ...
قم: مرعشى؛ شماره نسخه: ۹۳/۳.

خط: نسخ، بی کا، تا: محرم ۱۰۸۵ق، جا: مشهد رضوی؛ ۱۲ گ (۱۲۸ پ - ۱۴۰)، ۱۵ سطر: ۱۸ × ۱۱ سم [ف: ۱ - ۱۱۲].

مأخذ: فنخا، ج ۳۴، ص ۱۸۰.

● وجوب الخمس حال استتار

الامام / فقه / عربی

حسینی کاظمی، محمود بن فتح الله،

ق ۱۱ قری

درباره وجوب خمس هنگامی که امام

زمان علیہ السلام از نظرها غائب است، دریک

«مقدمه» و پنج «باب» و یک «خاتمه».

آغاز: بسمله و حمدله... وبعد فانی لما

رأيت الخلاف بين الاخوان في وجوب

الخمس حال استتار امام الزمان احييت ان

اجمع بين مأخذهم من الاحاديث المختلفة و

المؤتلفة و اوفق بينها لا ثبت وجوبه بالادلة

الثلاثة ونص القرآن... ورتبت ذلك على

حالات آن حضرت بوده است، لذا
تصميم به نگارش این کتاب می گیرد.

آغاز: الحمد لله رب العالمين و... وبعد
فانی کت کتبت کتابی «أبهي الدرر تكملة
عقد الدرر في اخبار الامام المنتظر عليه السلام...»

انجام: واقفوا ولاهم من التسنن
اخرجوا ولا عن تشنيع الامامية في المقال
كفوا وهو الفتح العليم انتهى

[معجم المؤلفين ۹/۹۲؛
الذريعة ۲۴/۳۷۴]

قم: مرعشى؛ شماره نسخه:
۱۲۲۷۸/۱.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا:
۲ صفر ۱۳۱۶ق؛ ۱۵۳ گ (۱-۱۵۳)، ۱۹ سطر،

اندازه: ۹/۵ × ۱۵ سم [ف: ۱۲۷.۳۱]

مأخذ: دنا، ج ۱۰، ص ۸۵۳،
ش ۲۹۱۰۹۵ - ۲۹۱۰۹۴، فنخا، ج ۳۳،
ص ۸۳۳.

● وافية المؤمنين في تحقيق رجعة

الائمة المعصومين / كلام واعتقادات /

عربی

استرآبادی، یوسف بن قاسم، قرن ۱۱

هجری.

تاریخ تألیف: سه شنبه ۲۵

رمضان ۱۰۸۴ق

آیات و روایاتی که راجع به بازگشت

مقدمة و خمسة ابواب و خاتمة.

انجام: فهذا ما تبين لى... و كتب العبد
الاقبل محمود بن فتح الله الحسينى
الكاظمى النجفى نسبا و مولدا و مسكنا و
الحمد لله رب العالمين (هزار و هشتصد).
[الذريعة ۴/۳۸۸]

قم: مرعشى؛ شماره نسخه:
۲۵۲۵/۳.

خط: نسخ، بى كا، بى تا؛ مصحح،
محشى؛ جلد: تیماج، ۱۳ گ (۴۹ پ -
۶۲ ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۸/۵ × ۱۲ سم
[ف: ۱۱۱۷]

مأخذ: فنخا، ج ۳۴، ص ۲۱۳.

● **الوجيزة فى علامات الظهور =**
تفسير آية و قضينا الى بنى اسرائيل / كلام
و اعتقادات / عربى

بهارى همدانى، محمد باقر بن محمد
جعفر، ۱۲۷۷ - ۱۳۳۳ قمرى

تاريخ تأليف: ربيع الاول ۱۳۲۹ ق
رساله اى است مختصر در تفسير آيه
چهارم سوره اسرا «و قضينا الى بنى
اسرائيل» در موضوع علامات ظهور
حضرت بقیة الله الاعظم عجل الله فرجه، بانقل
احاديث مربوط، از تفاسير و کتاب های
روایى گوناگون.

آغاز: الحمد لله رب العالمين... و بعد

فهذه وجيزة أمليتها تذكرة و تبصرة فاقول
من العلامات و الامارات أن لا يترك وتر
لآل محمد عجل الله فرجه

انجام: فليكن هذا آخر ما غلبه فيه هذه
الرسالة... حامداً مصلياً مسلماً مستغفراً
سائلاً أن يوفقنى الله تعالى لأتمامها و العلم
و العمل يحفظنى عن الخطاء و الخطل.

[إعيان الشيعة ۳/۵۳۷؛ فصلنامه
ميراث شهاب: سال چهارم تابستان
۱۳۷۷ ش - صفحه ۶۷]

۱. قم؛ مرعشى؛ شماره نسخه:
۱۲۲۸۳.

خط: نستعليق، كاتب = مؤلف، تا:
ربيع الاول ۱۳۲۹ ق؛ ۳۱ گ، ۱۴ سطر (۶ ×
۱۱)، اندازه: ۱۱ × ۱۶/۵ سم [ف: ۱۴۰۳۱]
۲. قم؛ مرعشى؛ شماره نسخه:
۱۲۲۸۴

خط: نستعليق، كاتب = مؤلف، تا:
ربيع الاول ۱۳۲۹ ق؛ محشى از مؤلف، با
قلم خوردگى؛ جلد: تیماج، ۱۸ گ، ۱۸ سطر
(۷ × ۱۲)، اندازه: ۱۱ × ۱۷ سم [ف: ۳۱ -
۱۴۱]

مأخذ: دنا، ج ۱۰، ص ۱۰۲۴،
ش ۲۹۵۶۶۷ - ۲۹۵۶۶۶؛ فنخا، ج ۳۴،
ص ۲۹۹.

● **الوجيزة فى غيبة الحجة عجل الله فرجه /**

کلام و اعتقادات / عربی

بهاری همدانی، محمد باقر بن
محمد جعفر، ۱۲۷۷-۱۳۳۳ قمری

تاریخ تألیف: شب جمعه ۸ شوال
۱۳۲۶ ق؛ محل تألیف: همدان.

رساله ای است مختصر در غیبت امام
زمان حضرت مهدی با استفاده از آیات و
روایات. این کتاب دارای «مقدمه» و ۹
«امر» می باشد.

آغاز: بحمدك اللهم يا باريء النسم و
خالق اللوح والقلم الذی علم الانسان ما
لم يعلم...

انجام: وليكن هذا آخر ما غلبه في تلك
الوجيزة في الغيبة جعلها الله تعالى ذخيرة
للمعاد

[الذريعة ۲۵/۴۶]

۱. قم: مرعشی؛ شماره نسخه:
۱۲۳۵۰/۲

خط: شکسته نستعلیق، کاتب=
مؤلف، تا: جمعه ۱۸ شوال ۱۳۲۶ ق، جلد:

تیماج، ۲۷ گ (۵۱-۷۷)، ۱۴-۱۵ سطر
(۸ × ۱۴)، اندازه: ۱۱ × ۱۸ سم [ف:

[۲۴۳.۳۱]

۲. قم: مرعشی؛ شماره نسخه:
۱۲۳۵۱/۲

خط: شکسته نستعلیق، کاتب=

مؤلف، تا: جمعه ۱۸ شوال ۱۳۲۶ ق، جلد:
تیماج، ۳۶ گ (۵۶-۹۱)، ۱۴ سطر (۷ ×
۱۳)، اندازه: ۱۱ × ۱۸ سم [ف: ۲۴۵.۳۱]
مأخذ: دنا، ج ۱۰، ص ۱۰۲۴،
ش ۲۹۵۶۷۲-۲۹۵۶۷۱ فنخا، ج ۳۴،
ص ۳۰۰.

● الهدایة لمن اراد تحقیق الحق من

ذوی الالباب / کلام و اعتقادات / عربی

قطیفی، عبدالله بن فرج، ۱۱۶۰ قمری
در استدلال به ضرورت وجود حجت
(امام) در هر عصر و زمان و این که باید از
اهلیت حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله باشد با
ادله عقیده و ادله نقلیه از قرآن کریم و
روایات اهل سنت، در چند فصل و یک
خاتمه

آغاز: الحمد لله الذی لایفعل قبیحا و
لایخل بواجب و الصلوة والسلام علی
محمد و آله الاطائب.

انجام: وان العترة الذین لاینفون عن
هذا الذین تحریف... وانه لا بد من بقاء
بعضهم ببقاء الكتاب الی آخر الزمان...
قم: مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۹۸۳.

خط: نسخ، بی ک، بی تا؛ افتادگی:
انجام؛ جلد: تیماج، ۷۹ گ، ۱۷ سطر،
اندازه: ۱۰ × ۱۵ سم [ف: ۳۵۵-۵].

۳۹ + ۱ ص؛ هند، بمبئی، ۱۳۱۰ ق، سنگی،
رقعی، ۳۹ + ۱ ص، به سعی و اهتمام
حاج شیخ علی محلاتی حائری، عربی و
فارسی (ترجمه بین سطرها)؛ هند، بمبئی،
مظفری، ۱۳۳۵ ق، به اهتمام آقا علی اصغر
صاحب تاجریزدی مشهور به کرمی.

[الذریعة ۲۵/۲۱۵؛ ریحانة الادب:
۶/۳۷۶؛ فهرستواره منزوی ۹/۶۱۴؛ میراث
مشترك ايران و هند: ۵۳.۲]

قم: مرعشی؛ شماره‌های نسخه:
۱۲۶۱۴/۲ و ۱۶۲۴۹/۱ و ۸۵۹۰۲/۲ و
۲۸۰۲/۱ و ۲۰۷۰/۱ (عکسی).

خط: نستعلیق، کا: عبدالحسین بن
علی محلاتی، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛
رکابه دار؛ جلد: تیماج، ۸ گ (۱۷۳-۱۸)،
۱۸-۲۰ سطر (۷ × ۱۵)، اندازه: ۱۲ ×
۱۸ سم [ف: ۳۲: ۳]

مأخذ: دنا، ح ۱۰، صص ۱۱۷۹-۱۱۸،
ش: ۲۹۹۱۰-۲۹۹۱۲؛ فنخا، ج ۳۴،
صص ۷۵۱-۷۵۳.

مأخذ: فنخا، ج ۳۴، صص ۷۰۵؛ دنا،
ج ۱۰، صص ۱۱۳۵، ش ۲۹۸۷۲۲

● هدیه النملة الى مرجع الملة / کلام
واعتقادات / عربی - فارسی
کوثر علیشاه، محمدرضا بن علینقی،
۱۳۱۸/۱۲۶۱ قری

تاریخ تألیف: یکشنبه ۲ جمادی
الثانی ۱۳۰۲ ق.

محل تألیف: سامراء

در اصول دین و تکلیف مردم در زمان
غیبت و پاسخ به اعتقادات شیخیه،
انتخاب شده از کتاب دیگر مؤلف به نام
«السيف المسلول».

آغاز: الحمد لله رب العالمین... و بعد
فهذه نبذة مما فى الصدور تكون نفثة
المصدور امتثلت فيها أمر من يجب على
طاعته...

انجام: والله اعلم بمراده. الفصل
الخامس، قالت الامامية لا يشترط....

چاپ: مشارفارسى، ج ۵،
صص ۵۴۷۵-۵۴۷۶؛ ۱۳۳۵ ق، رقی،

منابع و مأخذ

۱. فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مؤسسه آیه الله بروجردی، نگارش: سید احمد حسینی اشکوری، قم: مجمع ذخائر اسلامی، ۱۳۸۴=۱۴۲۶
۲. فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مسجد اعظم قم، رضا استادی و...، قم: دفتر نشر گزیده، ۱۳۸۹ ش.
۳. فهرستواره دستنوشته‌های ایران (دنا)؛ مصطفی درایتی، تهران: کتابخانه موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی، چاپ اول، ۱۳۸۹ ش.
۴. فهرستگان نسخه‌های خطی ایران (فنخا)، مصطفی درایتی، تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، اول، ۱۳۹۰ ش.
۵. فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه بزرگ حضرت آیه الله العظمی مرعشی نجفی رحمته الله، سید محمود مرعشی نجفی و همکاران، قم: کتابخانه بزرگ آیه الله العظمی مرعشی نجفی رحمته الله.
۶. فهرستواره کتابهای فارسی، احمد منزوی، تهران: مرکز دایرة المعارف بزرگ اسلامی، ۱۳۸۳ ش.
۷. فهرست نسخه‌های عکسی کتابخانه بزرگ حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی رحمته الله، نگارش: ابوالفضل حافظیان بابلی؛ زیر نظر سید محمود مرعشی نجفی، ناشر: کتابخانه بزرگ حضرت آیه الله العظمی مرعشی نجفی رحمته الله.
۸. نسخ عکسی کتابخانه تخصصی صاحب الزمان عجل الله فرجه، قم: وابسته به مسجد مقدس جمکران.

